

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA

POROČILO O DELU

URADA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA

PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA

ZA LETO 2024

September 2025

1	UVOD	5
1.1	PРАВNA PODLAGA ZA DELO URADA	5
1.2	ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA	7
2	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE, NAKAZILA, POVEZANA S TRETJIMI DRŽAVAMI, IN PRENOS GOTOVINE ČEZ MEJO EVROPSKE UNIJE	9
2.1	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 15.000 EVROV	9
2.2	NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 15.000 EVROV, POVEZANA S TVEGANIMI DRŽAVAMI	10
2.3	PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EVROV ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE UNIJE	11
3	SPREMLJANJE SUMLJIVIH TRANSAKCIJ	12
3.1	ZADEVE, PRI KATERIH OBSTAJAJO RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA	12
3.1.1	Prijavitelji	12
3.1.2	Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev	14
3.1.3	Zadeve, poslane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1	16
3.1.3.1	Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcij	18
3.1.3.2	Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja	18
3.1.3.3	Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja	18
3.1.3.4	Tipologija sumljivih transakcij	19
3.1.4	Zadeve, poslane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1	21
3.1.5	Zadeve, poslane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj	22
3.1.5.1	Analiza informacij, poslanih Finančni upravi Republike Slovenije (FURS)	23
3.1.5.2	Analiza drugih informacij, sporočenih pristojnim organom	23
3.2	ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, ODSTOPLJENIH V OBRAVNAVO PRISTOJNIM ORGANOM	24
4	SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA	25
4.1	KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 132. ČLENA ZPPDFT-2	25
4.1.1	Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja	25
4.1.2	Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja	26
4.1.3	Kazenske ovadbe in postopki, povezani s pranjem denarja, glede na izvor začetnega podatka	27
4.1.4	Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja	29
4.1.5	Podatki o izrečenih pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1 in 252. členu KZ	31
4.2	PREDLOGI UKREPOV	31
5	ZAKONODAJA IN DRUGE PRAVNE ZADEVE	33

5.1	ZAKONODAJA IN POMOČ PRI NJENEM IZVAJANJU.....	33
5.1.1	Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT-2.....	33
5.1.2	Register ponudnikov storitev virtualnih valut.....	34
5.2	OBVEŠČANJE JAVNOSTI V MEDIJIH IN NA SPLETNI STRANI URADA	34
5.3	INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA.....	34
6	INŠPEKCIJA.....	36
6.1	INŠPEKCIJSKI POSTOPKI	36
6.2	URAD KOT PREKRŠKOVNI ORGAN	37
6.3	ZAZNANE KRŠITVE	38
6.4	DRUGI NADZORNI ORGANI.....	38
7	MEDNARODNO SODELOVANJE.....	39
7.1	VEČSTRANSKO SODELOVANJE	39
7.1.1	Mednarodna skupina EGMONT.....	39
7.1.2	Svet Evrope.....	40
7.1.2.1	Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL).....	40
7.1.2.2	Konvencija Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma	41
7.1.3	Evropska unija.....	42
7.1.3.1	Svet Evropske unije in Evropska komisija	42
7.1.3.2	Skupina strokovnjakov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma – EGMLTF	43
7.1.3.3	Platforma FIU (Financial Intelligence Unit)	43
7.1.3.4	Odbor za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma za povezovanje registrov dejanskih lastnikov – BORIS.....	44
7.2	DVOSTRANSKO SODELOVANJE	44
7.2.1	Mednarodno sodelovanje na podlagi določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma	44
7.2.2	Podpisana pisma o izmenjavi podatkov	46
7.2.3	Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198	47
8	PREVENTIVA	48
8.1	STROKOVNO USPOSABLJANJE.....	48
8.1.1	Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji	48
9	LOGISTIKA IN INFORMATIKA	50
9.1	ORGANIZACIJSKO-KADROVSKE ZADEVE	50
9.1.1	Gibanje in struktura kadrov in njihova izobrazba	50
9.2	FINANČNO-MATERIALNO POSLOVANJE	50
9.3	INFORMATIKA.....	51
9.3.1	Vzdrževanje IT-sistemov notranjega omrežja	51
9.3.2	Vzdrževanje podatkovne zbirke in evidenčnega sistema urada	51
9.3.3	Zbiranje, shranjevanje in objava podatkov o gotovinskih transakcijah in nakazilih v tvegane države.....	52

9.3.4	Administriranje in vzdrževanje notranjih strežnikov urada	52
9.3.5	Arhiviranje prejetih podatkov	52
9.3.6	Izobraževanje uporabnikov in namestitvev opreme	52
9.3.7	Aktivnosti za zagotovitev nemotenega delovanja IT-tehnologije za potrebe dela od doma	53
10	POVZETEK	54
10.1	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE, NAKAZILA, POVEZANA S TVEGANIMI DRŽAVAMI, IN PRENOSI GOTOVINE ČEZ MEJO EVROPSKE UNIJE	54
10.2	SUMLJIVE TRANSAKCIJE	54
10.3	FAZE POSTOPKOV V PREDKAZENSKIH IN KAZENSKIH ZADEVAH ZARADI PRANJA DENARJA	55
10.4	ZAKONODAJA IN DRUGE PRAVNE ZADEVE	55
10.5	INŠPEKCIJA	56
10.6	MEDNARODNO SODELOVANJE	56
10.7	PREVENTIVA	57
10.8	INFORMATIKA	57
10.9	KADROVSKE ZADEVE	57
10.10	FINANČNO-MATERIALNO POSLOVANJE	58

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22, 145/22, 17/25 in 56/25; ZPPDFT-2) v 130. členu določa, da mora **Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja** (v nadaljevanju: urad), ki je **osrednji državni organ za sprejemanje in analiziranje sporočil o sumljivih transakcijah ter drugih podatkov o morebitnem pranju denarja ali financiranju terorizma ter za obveščanje pristojnih organov o izsledkih svojih analiz**, najmanj enkrat na leto o svojem delu poročati Vladi Republike Slovenije.

Poročilo o delu urada za leto 2024 je **devetindvajseto poročilo Vladi Republike Slovenije**, nanaša pa se na obdobje **od 1. januarja do 31. decembra 2024**. Navedeno obdobje je glede statističnih in drugih številčnih podatkov prikazano posebej, zaradi primerjav med leti pa so v poročilu navedeni tudi nekateri podatki iz prejšnjih obdobj.

1.1 PRAVNA PODLAGA ZA DELO URADA

Urad je bil ustanovljen z Zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94) kot organ v sestavi Ministrstva za finance Republike Slovenije, kar je ostal vse do danes, in je formalno začel delo 1. januarja 1995.

Vsebinska in formalna podlaga za delovanje urada v obravnavanem obdobju so še ti zakonski in podzakonski akti ter predpisi EU:

- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22, 145/22, 17/25 in 56/25; ZPPDFT-2),
- Uredba o izvzemu prirediteljev klasičnih iger na srečo iz izvajanja ukrepov za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 12/23),
- Uredba o seznamu funkcij, ki se v Republiki Sloveniji štejejo kot vidni javni položaj (Uradni list RS, št. 71/23),
- Pravilnik o dejavnikih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS, št. 23/23),
- Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov, strokovnem usposabljanju ter upravljanju evidenc pri zavezancih (Uradni list RS, št. 14/23),
- Pravilnik o načinu hrambe in vračilu zasežene gotovine (Uradni list RS, št. 14/23),
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 32/17 in 48/22 – ZPPDFT-2),
- Pravilnik o registru ponudnikov storitev virtualnih valut (Uradni list RS, št. 14/23 in 17/25 – ZPPDFT-2B),
- Pravilnik o službeni izkaznici inšpektorjev za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 30/17 in 48/22 – ZPPDFT-2),
- Pravilnik o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati sefi in videoelektronska identifikacijska sredstva oziroma sredstva, ki omogočajo ugotavljanje istovetnosti stranke na podlagi biometričnih značilnosti (Uradni list RS, št. 58/23),
- Pravilnik o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati varni daljinsko upravljani ali elektronski postopki in sredstva za identifikacijo (Uradni list RS, št. 46/23),
- Pravilnik o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati videoelektronska identifikacijska sredstva (Uradni list RS, št. 58/23),
- Pravilnik o vzpostavitvi, vzdrževanju in upravljanju Registra dejanskih lastnikov (Uradni list RS, št. 66/17 in 48/22 – ZPPDFT-2),
- Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP, 16/23 in 107/24 – odl. US; KZ-1),

- Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 92/21 in 123/21 – ZBNIP, 2/25 – odl. US in 17/25),
- Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št. 16/08, 85/09, 109/12 in 145/22 – ZPPDFT-2A),
- Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 – odl. US in 53/24),
- Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08 in 57/12 – ZOPOKD),
- Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11, 25/14, 53/18 – odl. US in 40/25 – ZOPNI),
- Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr., 102/20, 113/24 in 17/25 – ZPPDFT-2B – ZPlaSSIED),
- Zakon o ratifikaciji Kazenskopravne konvencije Sveta Evrope o korupciji (Uradni list RS, št. 26/00 – Mednarodne pogodbe, št. 7/00) in Zakon o ratifikaciji Dodatnega protokola h Kazenskopravni konvenciji o korupciji (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 17/04),
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 1/01),
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 4/10),
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/04),
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Združenih narodov zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi (Uradni list SFRJ, Mednarodne pogodbe, št. 14/90),
- Zakon o ratifikaciji Mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 21/04),
- Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J, 63/13 – ZS-K, 30/16, 9/17, 77/18 – ZTFI-1, 66/19 – ZTFI-1A, 123/21 – ZTFI-1B in 45/24 – ZTFI-1C),
- Direktiva (EU) 2018/843 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter o spremembi direktiv 2009/138/ES in 2013/36/EU (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 43–74),
- Direktiva (EU) 2019/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ (UL L št. 186 z dne 11. 7. 2019, str. 122–137) – glede izmenjave finančnih analiz in finančnih informacij med pristojnimi organi iz drugega odstavka 3. člena Direktive 2019/1153/EU, finančnimi obveščevalnimi enotami drugih držav članic, Europolom in uradom,
- Direktiva (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov in Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (Besedilo velja za EGP) (UL L št. 334 z dne 27. 12. 2019, str. 155–163),
- Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L št. 141 z dne 5. 6. 2015, str. 73–117),
- Okvirni sklep Sveta št. 2001/500/PNZ z dne 26. junija 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem (UL L št. 182 z dne 5. 7. 2001, str. 1–2),
- Uredba (EU) 2015/847 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1781/2006 (UL L št. 141 z dne 5. 6. 2015, str. 1–18),

- Uredba (EU) 2018/1672 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o kontroli gotovine, ki se vnaša v Unijo ali iznaša iz nje, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1889/2005 (UL L št. 284 z dne 12. 11. 2018, str. 6–21) – glede evidenc podatkov, pridobljenih na podlagi 3. in 4. člena, tretjega odstavka 5. člena ter 6. člena Uredbe 2018/1672/EU, ter izmenjave podatkov med finančnimi obveščevalnimi enotami na podlagi 9. člena Uredbe 2018/1672/EU.

Urad je pri delu upošteval tudi posamezne mednarodne dokumente, ki formalno niso sestavni del pravnega reda Republike Slovenije, vendar pa se je Slovenija zaradi članstva v nekaterih mednarodnih organizacijah zavezala, da bo svojo zakonodajo uskladila s temi dokumenti (priporočila FATF¹).

1.2 ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA

Sistem odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma je z uveljavitvijo preventivnih zakonov o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ter z ustanovitvijo uradov za preprečevanje pranja denarja, ki so po svetu nastali pred tridesetimi leti, namenil pomembno vlogo tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam)² in uradom za preprečevanje pranja denarja. Mednarodno uveljavljeni izraz za te urade je **Financial Intelligence Unit – FIU oziroma v prevodu finančna obveščevalna enota**, kar poenostavljeno pomeni, da so njegove naloge med drugim sprejemanje in analiziranje finančnih in drugih obveščevalnih podatkov ter njihovo pošiljanje pristojnim organom. Ta naloga urada je razvidna tudi iz opredelitve projektne skupine za finančno ukrepanje – FATF, po kateri so uradi za preprečevanje pranja denarja »**osrednji državni organ za sprejemanje in analiziranje sporočil o sumljivih transakcijah ter drugih informacij o morebitnem pranju denarja ali financiranju terorizma ter za obveščanje pristojnih organov o izsledkih svojih analiz**«.

Po organizacijski obliki se uradi po svetu delijo na upravne, policijske, tožilske/sodne in hibridne vrste, največ je prvih (v skoraj polovici držav članic EU). Tudi naša država se je odločila za upravni urad, ki nima policijskih pooblastil, s čimer je poleg odkrivanja poudarjena njegova vloga pri preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma.³ Prednost takih uradov je v možnosti razvijanja sodelovanja urada z zavezanci, zlasti bankami.

Urad je **upravni organ v sestavi Ministrstva za finance Republike Slovenije** in deluje kot posrednik med institucijami finančnega sistema na eni ter organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj na drugi strani. V skladu s pooblastili analizira prejete informacije o sumljivih transakcijah, ki mu jih sporočajo zavezanci ali drugi upravičeni predlagatelji. Če pri tem ugotovi razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma ali drugih kaznivih dejanj, zbrane podatke kot obvestilo ali informacijo pošlje v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom (Policija, tožilstvo, FURS, SOVA). Pri obvestilih, ki jih urad pošlje Policiji in tožilstvu, gre za obveščevalne podatke, katerih del je opravljena analiza finančnih in drugih podatkov. Tako obvestilo se ne šteje za kazensko ovadbo po Zakonu o kazenskem postopku.

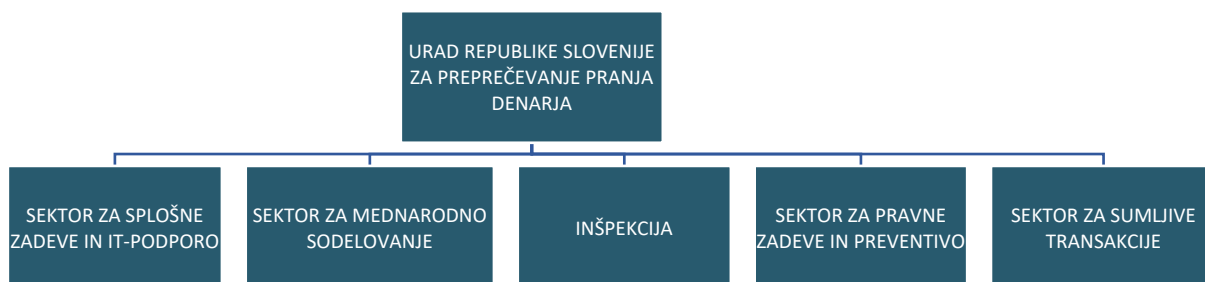
Organizacijska shema urada se v primerjavi z letom 2023 ni spremenila.

¹ Projektna skupina za finančno ukrepanje (Financial Action Task Force – FATF) je vodilno mednarodno telo za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, ki postavlja mednarodne standarde na tem področju (40 priporočil FATF iz februarja 2012). Deluje pod okriljem Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD), vendar ni njeno telo. Slovenija ni članica te skupine predvsem zaradi strateške odločitve FATF, da za stalne članice sprejme le še redke države (ob upoštevanju največje možne velikosti FATF, enakomerne geografske zastopanosti držav članic in pomembnosti oziroma moči posameznega gospodarstva).

² Zavezanci so opredeljeni v 4. členu ZPPDFT-2 ter se delijo na finančne (banke, borznoposredniške hiše in podobno) in nefinančne (odvetniki, notarji, davčni svetovalci, ponudniki virtualnih valut, pravne in fizične osebe, ki opravljajo dejavnost poslovanja z nepremičninami, in podobno).

³ Naloge urada v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma so predlaganje sprememb predpisov, pripravljanje smernic za zavezance, sodelovanje pri pripravi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij, sodelovanje pri strokovnem usposabljanju zavezancev, spremljanje tipologij in trendov.

Organizacijska shema urada:

Urad sestavlja poleg vodstva še pet organizacijskih enot:

- **Sektor za splošne zadeve in IT-podporo,**
- **Sektor za mednarodno sodelovanje,**
- **Inšpekcija,**
- **Sektor za pravne zadeve in preventivo ter**
- **Sektor za sumljive transakcije.**

2 GOTOVINSKE TRANSAKCIJE, NAKAZILA, POVEZANA S TRETJIMI DRŽAVAMI, IN PRENOS GOTOVINE ČEZ MEJO EVROPSKE UNIJE

Urad od zavezancev iz 4. člena ZPPDFT-2 in Finančne uprave Republike Slovenije prejema podatke o vseh transakcijah nad določenim zneskom, in sicer: ⁴

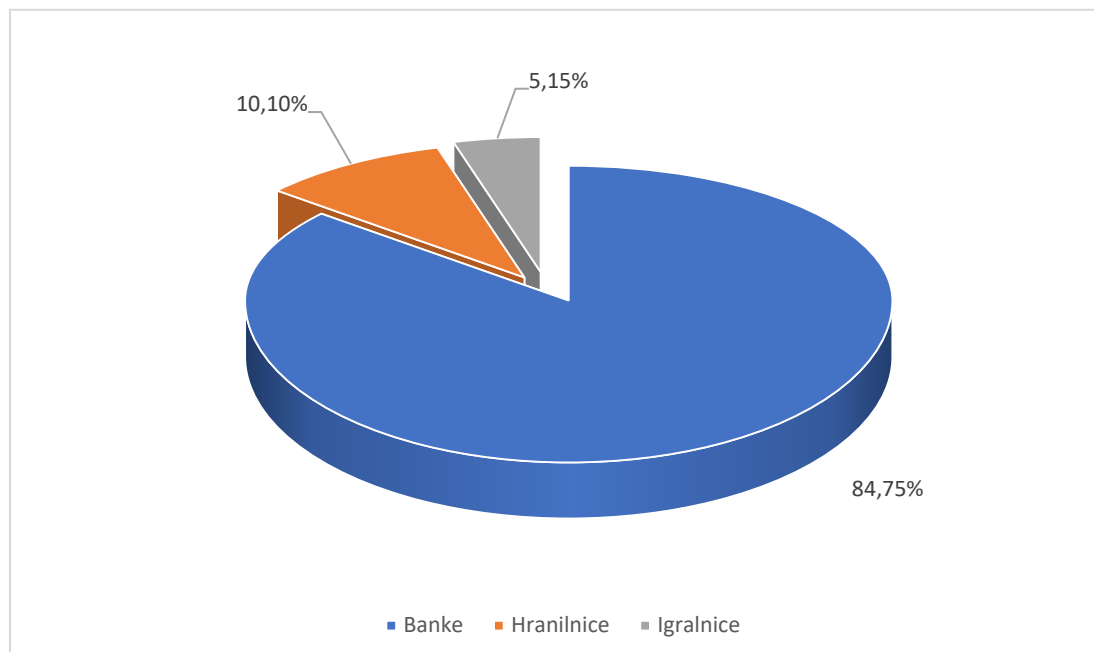
- o vseh gotovinskih transakcijah nad 15.000 evrov (gotovinske transakcije),
- o vseh nakazilih nad 15.000 evrov, ki so bila na zahtevo stranke izvršena na račune v države oziroma na račune fizičnih in pravnih oseb s prebivališčem oziroma sedežem v državah, ki so uvrščene na seznam visoko tveganih držav ali v zvezi z njimi obstaja povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma (nakazila, povezana s tveganimi državami),
- o prenosih gotovine v vrednosti 10.000 evrov ali več čez slovenski del meje Evropske unije na podlagi Uredbe (EU) 2018/1672 o kontroli gotovine, ki se vnaša v Unijo ali iznaša iz nje (prenosi gotovine čez mejo Skupnosti), in
- o prenosih gotovine v vrednosti 10.000 evrov ali več ob prestopu meje Republike Slovenije z drugimi državami članicami Evropske unije.

2.1 GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 15.000 EVROV

Zavezanci morajo uradu v skladu s 75. členom ZPPDFT-2 poročati o vseh gotovinskih transakcijah nad 15.000 evrov. Od 1. septembra 2017, ko je začel veljati Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 32/17), vsi zavezanci pošljejo podatke o gotovinskih transakcijah po zaščiteni elektronski povezavi.

V letu 2024 je urad po zaščiteni elektronski poti od zavezancev prejel podatke o **44.794 gotovinskih obrazcih⁵ nad 15.000 evrov v skupnem znesku 1.633.352.879 evrov.**

Graf 1: Struktura prijaviteljev gotovinskih transakcij nad 15.000 evrov v letu 2024

⁴ Ta obveznost velja od 19. novembra 2016, ko je začel veljati ZPPDFT-1.

⁵ Zavezanci sporočajo podatke o transakcijah na obrazcih, pri čemer je lahko na obrazcu tudi več transakcij, katerih seštevek presega znesek 15.000 evrov.

Pri deležih sporočenih gotovinskih transakcij po sektorjih v primerjavi s prejšnjimi leti ni bilo večjih sprememb, **medtem ko se je v primerjavi z letom 2023 število sporočenih obrazcev zmanjšalo za sedem odstotkov, skupni znesek pa za šest odstotkov. Po drugi strani se povprečni znesek gotovine na sporočeni obrazec ni bistveno spremenil.**

Preglednica 1: Število in delež gotovinskih obrazcev nad 15.000 evrov v obdobju 2022–2024 po prijaviteljih

Zavezanci	2022		2023		2024	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Banke	43.451	84,26 %	39.998	83,24 %	37.963	84,75 %
Hranilnice	4.169	8,08 %	4.122	8,58 %	4.524	10,10 %
Igralnice	3.875	7,51 %	3.856	8,02 %	2.308	5,15 %
Drugi	72	0,14 %	77	0,16 %	0	0,00 %
Skupaj gotovinske transakcije	51.570		48.053		44.795	
Skupni znesek	1.918.830.127		1.744.560.420		1.642.262.398	
Znesek na obrazec	37.208		36.305		36.662	

Iz triletne primerjave izhaja, da največ gotovinskih transakcij tako kakor v prejšnjih letih uradu sporočijo zavezanci iz bančnega sektorja, sledijo tisti iz sektorja hranilnic in igralnic oziroma igralnih salonov, medtem ko od drugih zavezancev iz ZPPDFT-2 (izdajatelji elektronskega denarja, menjalnice, odvetniki, notarji in podobno) v letu 2024 nismo prejeli nobenega sporočila o gotovinski transakciji.

Od zneska vseh gotovinskih transakcij so največ sredstev prejeli subjekti iz Slovenije, in sicer 50,94 odstotka, od tega 27,98 odstotka pravne osebe in 22,96 odstotka fizične osebe, z 39-odstotnim deležem skupnega zneska so sledile fizične osebe iz Avstrije. Pri znesku gotovinskih transakcij, ki so ga sporočile igralnice in igralni saloni, so z 42-odstotnim deležem prevladovali fizične osebe iz Italije.

2.2 NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 15.000 EVROV, POVEZANA S TVEGANIMI DRŽAVAMI

V skladu s 75. členom ZPPDFT-2 morajo zavezanci najpozneje v treh delovnih dneh uradu sporočiti podatke o vsakem nakazilu nad 15.000 evrov, ki je bilo na zahtevo stranke izvršeno:⁶

- na račune fizičnih ali pravnih oseb s stalnim ali začasnim prebivališčem ali sedežem v državah, pri katerih je visoko ali povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma, ali
- na račune v države iz prejšnje alineje.⁷

Seznam držav z visokim ali povečanim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma se je v letu 2024 spremenil trikrat in je skupno zajemal okoli 80 držav. Urad seznime tveganih držav javno objavlja na svojih spletnih straneh.

Od 1. januarja do 31. decembra 2024 so zavezanci uradu na **56.567** obrazcih sporočili podatke o transakcijah v skupnem znesku **7.600.350.811 evrov**. Vse valute, v katerih so bile transakcije opravljene

⁶ Ta obveznost velja od 19. novembra 2016, ko je začel veljati ZPPDFT-1.

⁷ V nadaljevanju poročila so te transakcije imenovane »nakazila, povezana s tveganimi državami«.

– po abecednem redu dirham Združenih arabskih emiratov (AED), bolgarski lev (BGN), švicarski frank (CHF), britanski funt (GBP), japonski jen (JPY), makedonski denar (MKD), norveška krona (NOK), turška lira (TRY), ameriški dolar (USD) in južnoafriški rand (ZAR), smo preračunali po tečaju Banke Slovenije na dan 31. december 2024, pri čemer je bilo 99,8 odstotka transakcij opravljenih v valutah evro in ameriški dolar.

Skupno število izvršenih transakcij, povezanih s tveganimi državami, kakor tudi njihov skupni znesek sta se v letu 2024 občutno povečala, in sicer predvsem zaradi uvrstitve Hrvaške na seznam držav FATF s strateškimi pomanjkljivostmi (objava na spletnih straneh urada 26. junija 2023).

Skoraj vsa nakazila, povezana s tveganimi državami, so bila izvršena za račune pravnih oseb, pri katerih je prejemnik prav tako pravna oseba.

Podatki o izvršenih transakcijah v imenu in za račun pravnih oseb ter na bančne račune pravnih oseb so objavljeni tudi na spletnih straneh urada, medtem ko transakcije za račune in na račune fizičnih oseb predstavljajo samo 2,54 odstotka vseh teh transakcij.

Transakcije, povezane s tveganimi državami, je izvedlo skupno 3.877 različnih domačih pravnih oseb in le 61 tujih (polovica od njih ima sedež na Hrvaškem), pri čemer so domača podjetja izvršila 90 odstotkov skupnega zneska teh transakcij.

Največ transakcij, več kot 80 odstotkov, je bilo izvršenih hrvaškim podjetjem na bančne račune na Hrvaškem, kar je pomenilo 85 odstotkov skupnega zneska vseh transakcij, povezanih z visoko tveganimi državami.

2.3 PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EVROV ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE UNIJE

V skladu s 131. členom ZPPDFT-2 morajo carinski organi najpozneje v treh dneh uradu sporočiti:

- podatke o prijavi vnosa ali iznosa gotovine v vrednosti 10.000 evrov ali več pri vstopu v Evropsko unijo ali pri izstopu iz nje
- ter o vsakem prenosu gotovine v vrednosti 10.000 evrov ali več ob prestopu meje Republike Slovenije z drugimi državami članicami Evropske unije.

V letu 2024 je bilo na mejah Republike Slovenije ugotovljenih **115 prenosov gotovine v skupni vrednosti 4.935.920,88 evra**, kar je več kot 50 odstotkov več prenosov kot prejšnje leto. Od tega devet prenosov ni bilo prijavljenih, zato je FURS v zvezi z njimi izrekel kazni v skupni višini 7.200 evrov.

Od 115 prenosov se jih je 29 nanašalo na iznos gotovine v skupni vrednosti 1.775.332 evrov in 86 na vnos v skupni vrednosti 3.160.587 evrov. Največ prenosov ali 58 odstotkov je bilo izvršenih v valuti evro, 28 odstotkov v valuti švicarski frank in 10 odstotkov v valuti avstralski dolar, medtem ko so bili preostali prenos gotovine v valutah ameriški dolar, angleški funt in kina Papue Nove Gvineje.

Večji del gotovine je bil po namenu prenosa deklariran kot:

- kapitalska naložba (23 odstotkov),
- osebna poraba (21 odstotkov),
- nakup ali vzdrževanje nepremičnine (15 odstotkov),
- nakup premičnega premoženja (14 odstotkov),
- menjava starih ali poškodovanih bankovcev (13 odstotkov).

3 SPREMLJANJE SUMLJIVIH TRANSAKCIJ

Urad je v letu 2024 od zavezancev, navedenih v 4. členu ZPPDFT-2, prejemal podatke o sumljivih transakcijah ne glede na znesek, pri katerih so v zvezi s transakcijami, osebami, sredstvi ali premoženjem obstajali razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. V skladu z Uredbo o omejevalnih ukrepih proti Demokratični ljudski republiki Koreji (Uradni list RS, št. 18/2017) je urad pristojen tudi za sprejemanje prijav o sumljivih transakcijah, povezanih s prepovedanim razvojem in širjenjem jedrskega orožja (proliferacija), vendar v letu 2024 ni prejel nobene take prijave.

Urad lahko začne zadeve obravnavati tudi na podlagi pobud državnih in inšpekcijskih organov, navedenih v 108. členu ZPPDFT-2, ter na podlagi sporočenih dejstev nadzornih organov, navedenih v 152. členu ZPPDFT-2. Poleg tega urad na podlagi 114. člena ZPPDFT-2 prejema nekatere podatke od sorodnih organov iz tujine in preverja evidenco gotovinskih transakcij, evidenco prenosov gotovine čez meje Evropske unije ter evidenco nakazil, povezanih z državami s povečanim ali visokim tveganjem za pranje denarja in financiranje terorizma, ki so prav tako lahko podlaga za začetek zbiranja podatkov o sumljivih transakcijah, sredstvih, premoženju ali osebah.

ZPPDFT-2 v drugem odstavku 94. člena določa, da urad sprejema, zbira in analizira podatke in informacije, v 110. in 111. členu pa pooblašča urad, da v primerih, ko presodi, da pri transakcijah obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma ali drugih uradno pregonljivih kaznivih dejanj, za katera je predpisana zaporna kazen, o tem obvesti pristojne organe.

3.1 ZADEVE, PRI KATERIH OBSTAJAJO RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA

Urad je leta 2024 v skladu z določili ZPPDFT-2 od prej navedenih prijaviteljev (zavezancev, pobudnikov, nadzornikov in tujih FIU) prejel skupno **1.728 prijav sumljivih transakcij ali aktivnosti, in sicer 1.708 zaradi suma pranja denarja in 19 prijav zaradi suma financiranja terorizma, ena prijava pa se je nanašala na finančno preiskovalno skupino, ustanovljeno po ZOPNI.**

Na podlagi vseh prijav je urad odprl **1.728 zadev** in jih obravnaval v skladu z ZPPDFT-2. Obravnavane prijave so skupaj s primerjalnimi podatki za obdobje 2021–2024 v poročilu razvrščene po:

- prijaviteljih,
- številu in dinamiki odprtih in zaključenih zadev,
- zadevah, poslanih Upravi kriminalistične policije pri Ministrstvu za notranje zadeve Republike Slovenije (v nadaljevanju: UKP MNZ) zaradi suma pranja denarja,
- zadevah, poslanih UKP MNZ zaradi suma financiranja terorizma,
- zadevah, poslanih UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve nekaterih drugih kaznivih dejanj,
- izvajanju pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcije,
- vrednosti začasno zaseženega umazanega denarja in premoženja,
- tipologiji sumljivih transakcij.

3.1.1 Prijavitelji

Podrobnejši podatki o prijaviteljih sumljivih transakcij in osebah, na podlagi katerih je urad leta 2024 odprl in obravnaval posamezne prijave, so prikazani v nadaljevanju, kjer so zaradi medletne primerjave navedeni tudi podatki o prijavah od leta 2021. V spodnji preglednici so zajeti prijavitelji, ki so izrecno

določeni v ZPPDFT-2, saj lahko urad samo na podlagi takih zaznav obravnava posamezno zadevo in izvaja svoja pooblastila.

Preglednica 2: Število in delež zadev po prijaviteljih v obdobju 2021–2024

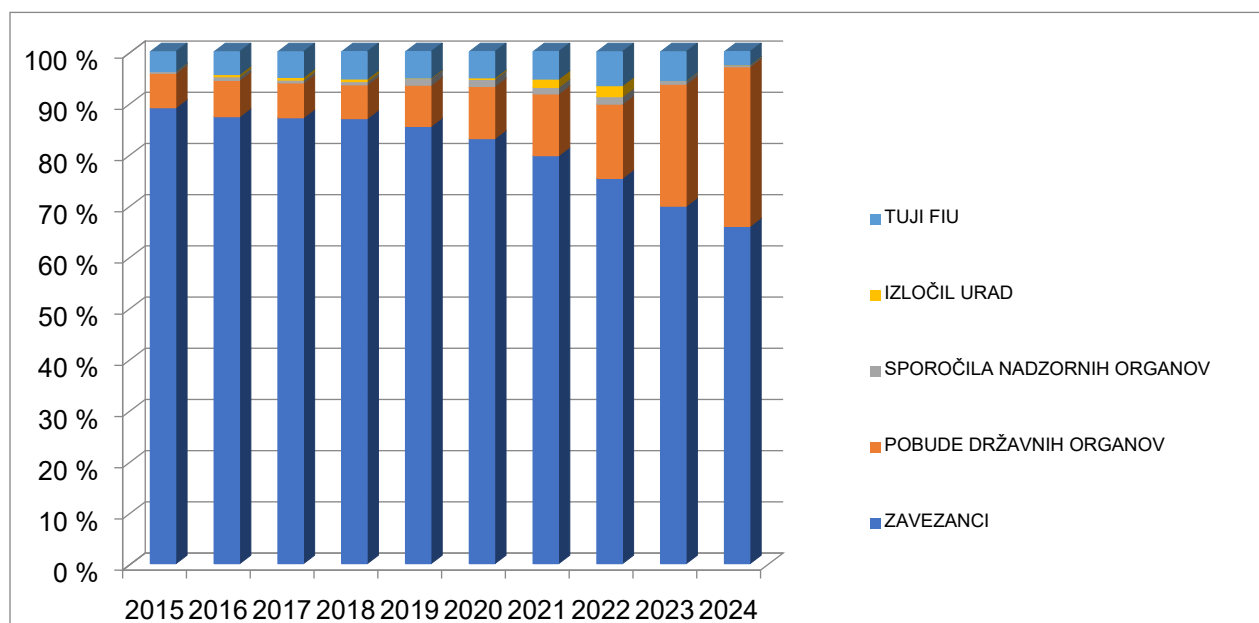
	2021		2022		2023		2024	
	PD	FT	PD	FT	PD	FT	PD	FT
1. PRIJAVE ZAVEZANCEV	860	19	840	34	944	19	1.122	17
	80,00 %	67,86 %	74,79 %	89,74 %	71,44 %	79,17 %	65,61 %	89,47 %
Banke	732	6	717	4	762	2	901	11
Hranilnice	57		59		102	1	143	2
Pošta	4		1		1			
BPH in DZU	3		1					
Lizing	1		3		1		4	
Revizorji in računovodje	1				3			
Igralnice					1		4	
Drugi prireditelji iger na srečo			3		6			
Zlatarji	1		4		2		2	
Nepremičninske agencije			1					
Zavarovalnice							2	
Virtualne valute	6						8	
Izvajalci plačilnega prometa	23	13	32	30	32	16	25	4
Izdajatelji elektronskega denarja	29		16		32		33	
Drugi zavezanci			1					
Notarji	1		1		2			
Odvetniki	2		1					
2. POBUDE DRŽAVNIH ORGANOV	128	5	167	1	318	4	538	
	11,91 %	17,86 %	14,87 %	2,63 %	24,39 %	16,66 %	31,52 %	0,00 %
Ministrstvo za notranje zadeve, UKP	99	3	142		289	2	509	
Državno tožilstvo	9		6		6		6	
Ministrstvo za finance, FURS	4							
Sodišče	4		2		11		14	
Komisija za preprečevanje korupcije	1		1		2			
SOVA	11	2	16	1	10	2	8	
Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna							1	
3. SPOROČILA DEJSTEV NADZORNIKOV	14		17		10		7	
	1,30 %	0,00 %	1,51 %	0,00 %	0,76 %	0,00 %	0,41 %	0,00 %
Tržni inšpektorat	1							
Banka Slovenije	13		17		10		7	
4. URAD NA PODLAGI DRUGIH INFORMACIJ	18		25					
	1,67 %	0,00 %	2,23 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
5. URADI DRUGIH DRŽAV	55	4	74	3	44	1	42	2
	5,12 %	14,29 %	6,59 %	7,89 %	3,34 %	4,17 %	2,46 %	10,53 %
SKUPAJ	1.075	28	1.123	38	1.316	24	1.709	19

V letu 2024 je bilo na podlagi sporočil prijaviteljev o sumljivih transakcijah in na podlagi drugih podatkov **odprtih 1.728 zadev**, in sicer:

- **1.139** zadev na podlagi **sporočil o sumljivih transakcijah, prejetih od zavezancev**,
- **538** zadev na podlagi **pobud državnih organov**,
- **sedem** zadev na podlagi **dejstev, prejetih od nadzornih organov**,
- **44** zadev na podlagi **podatkov iz zaprosil tujih sorodnih uradov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma**.

V nadaljevanju so v grafu na podlagi zgoraj navedenih podatkov prikazani deleži prijav posameznih prijaviteljev v obdobju 2015–2024.

Graf 2: Struktura prijav v obdobju 2015–2024 po deležu posameznih prijaviteljev

Iz preglednice 2 in grafa 2 je razvidno, da so največ prijav sumljivih transakcij uradu poslali zavezanci (finančne in nefinančne institucije). Med temi so v ospredju banke, ki uradu vsako leto pošljejo največ prijav, v zvezi s katerimi naj bi po njihovi oceni obstajali razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. Tak trend je bil zaznan tudi v letu 2024, saj je bilo od 1.728 zadev kar 1.057 odprtih na podlagi podatkov iz prijav bank in hranilnic, kar pomeni 61,17-odstotni delež vseh odprtih zadev. Hkrati velja ugotovitev, da se vse od leta 2015 povečuje število pobud, ki jih urad prejme od državnih organov, med katerimi največ pobud pošlje Policija. Število pobud Policije, na podlagi katerih je urad odprl zadeve, se je leta 2024 v primerjavi z letom prej povečalo za kar 76 odstotkov.

Število prijav zaradi razlogov, povezanih s sumom financiranja terorizma, se je v dvoletnem obdobju zmanjšalo za polovico, predvsem zaradi prijav izvajalcev plačilnega prometa.

3.1.2 Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev

V spodnji preglednici je prikazano število odprtih in zaključenih zadev v obdobju 2012–2024, torej podatki o prirastu in zaključevanju zadev, ki jih je urad obravnaval zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ali financiranja terorizma.

Preglednica 3: Pregled odprtih in zaključenih zadev v uradu v obdobju 2012–2024

LETO	PREJETO	OBVESTILA	INFORMACIJE	ZAKLJUČENO V URADU	ZAKLJUČENO SKUPAJ	ŠTEVILO POSILNIH ⁸ OBVESTIL	ŠTEVILO POSILNIH ⁹ INFORMACIJ
2012	559	175	73	130	378	132	64
2013	600	170	109	156	435	135	83
2014	480	190	124	207	521	157	111
2015	521	259	107	206	572	190	95
2016	449	245	151	136	531	185	128
2017	558	243	117	75	435	181	92
2018	787	328	149	82	559	253	129
2019	1.069	351	243	187	781	259	170
2020	1.137	450	486	298	1.234	362	354
2021	1.103	493	872	516	1.931	434	801
2022	1.161	314	418	339	1.071	285	401
2023	1.340	599	258	303	1.160	499	238
2024	1.728	920	242	278	1.440	499	238

Iz preglednice je razvidno, da je leta 2024 urad **odprl 1.728 zadev** in v istem obdobju **zaključil 1.440 zadev**.

V letu 2024 so bile zadeve zaključene na te načine:

- **915 zadev** je bilo v obliki **739 pisnih obvestil** o razlogih za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja odstopljenih v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ ter v nekaterih primerih tudi državnemu tožilstvu in drugim pristojnim institucijam, kar je **63,54 odstotka** vseh v letu 2024 zaključenih zadev,
- **pet zadev** je bilo v obliki **petih pisnih obvestil** poslanih pristojnim organom zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma,
- **242 zadev** je bilo zaključenih z **225 pisnimi informacijami**, saj je bilo ugotovljeno, da pri njih obstajajo nekateri razlogi za sum storitve drugih kaznivih dejanj iz 111. člena ZPPDFT-2, zato so bile poslane pristojnim organom (UKP MNZ, FURS in drugim). Z informacijami je bilo tako v letu 2024 zaključenih **16,8 odstotka** vseh v tem letu zaključenih zadev,
- **278 zadev je bilo zaključenih in arhiviranih v uradu**, saj pri njih ni bilo ugotovljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, financiranja terorizma ali kakšnega drugega uradno pregonljivega kaznivega dejanja, kar pomeni **19,3 odstotka** vseh v uradu zaključenih zadev v letu 2024.

Število vseh zadev, zaključenih v uradu, se je v primerjavi z letom prej povečalo za skoraj četrtno, predvsem zaradi izjemnega povečanja števila zadev, zaključenih z obvestilom. Urad je namreč z obvestili, v katerih so bili ugotovljeni razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, zaključil

⁸ Podatki v tem stolpcu pomenijo število pisnih obvestil ali informacij urada pristojnim organom, ki je manjše od števila obravnavanih zadev, saj lahko urad v enem pisnem izdelku, ki ga pošlje pristojnim organom, obravnava več zadev.

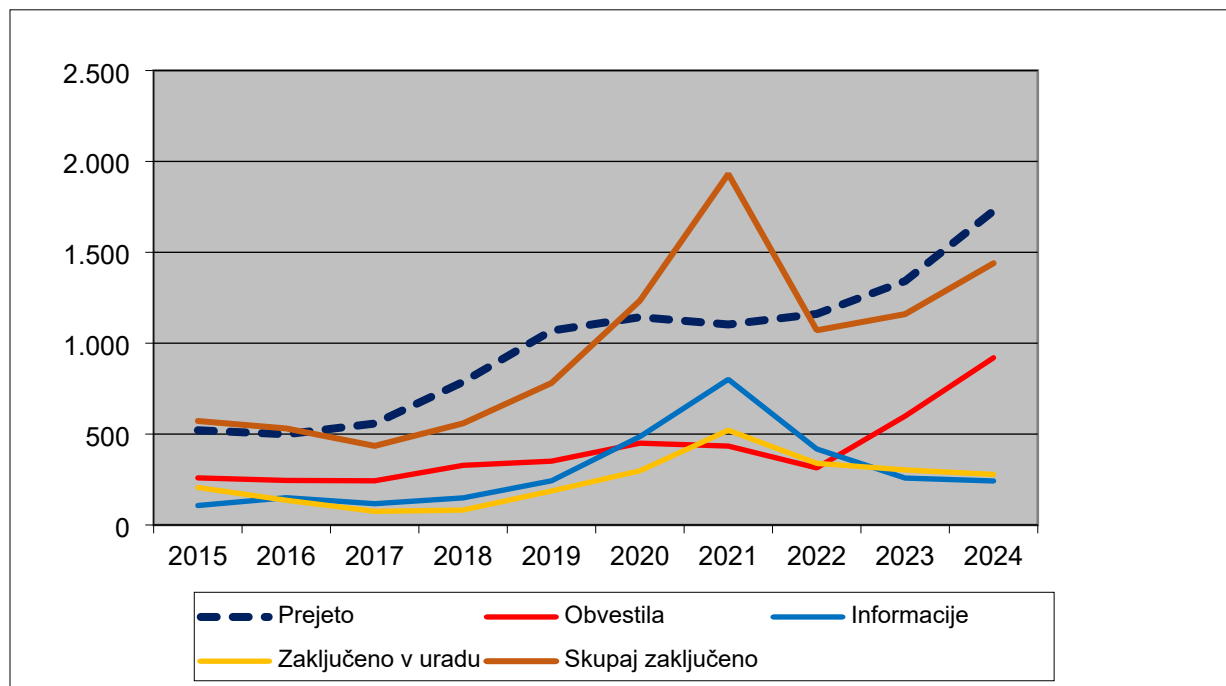
⁹ Podatki v tem stolpcu pomenijo število pisnih obvestil ali informacij urada pristojnim organom, ki je manjše od števila obravnavanih zadev, saj lahko urad v enem pisnem izdelku, ki ga pošlje pristojnim organom, obravnava več zadev.

kar **915 zadev**, kar je največ na tak način letno zaključenih zadev od začetka delovanja urada oziroma skoraj 54 odstotkov več kot leta 2023.

Število zaključenih zadev z informacijami se je v primerjavi z letom prej malenkost zmanjšalo, in sicer zaradi odločitve urada v letu 2023, da ne bo pošiljal prijav drugim organom brez opravljene predhodne analize.

V spodnjem grafu so po letih prikazani podatki o številu prejetih zadev v razmerju do števila rešenih zadev ter podatki o številu poslanih obvestil o sumljivih transakcijah (*podrobneje glej točki 3.1.3 in 3.1.4 tega poročila*) in informacij (*podrobneje glej točko 3.1.5 tega poročila*) v obdobju 2015–2024.

Graf 3: Prikaz števila odprtih zadev ter poslanih obvestil in informacij v obdobju 2015–2024

Po podatkih iz prejšnjih let se je **število prejetih prijav** oziroma na njihovi podlagi odprtih zadev leta 2024 v primerjavi z letom prej **povečalo za 28 odstotkov**, glede na povprečje prejšnjih petih let (1.163 letno) pa **za kar 48 odstotkov**. Povprečje števila prijav v obdobju 2020–2024 obsega skoraj 1.300 letno, kar je primerljivo z letnim povprečjem števila prijav na prebivalca drugih držav.

V nadaljevanju poročila so navedeni podatki o zadevah, ki so bile v obliki obvestil o ugotovljenih sumih storitve kaznivega dejanja pranja denarja ali kaznivega dejanja financiranja terorizma in informacij o drugih kaznivih dejanjih poslane v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom.

3.1.3 Zadeve, poslane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1

Med zaključenimi zadevami so bile tiste, pri katerih so bili z dodatnim zbiranjem in analizo podatkov ugotovljeni razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, skupaj z dokumentacijo na podlagi 110. člena ZPPDFT-2 odstopljene v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ, v nekaterih primerih pa tudi pristojnemu državnemu tožilstvu.

Leta 2024 so bili **pri analiziranju 915 zadev ugotovljeni razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja**, zato so bile te zadeve v obliki **739 pisnih obvestil** (obvestila, povezana s sumi kaznivega dejanja financiranja terorizma, prikazujemo v točki 3.1.4) poslani na UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu. Razlog, da je število zadev večje od števila poslanih obvestil, je v tem, da so nekatera obvestila vsebovala več med seboj povezanih zadev. Poleg teh obvestil o sumljivih transakcijah so bile leta 2024 na UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu poslani tudi **103 dopolnitve** že podanih obvestil o sumljivih transakcijah.

Urad je v kar 88 odstotkih obvestil kot najverjetnejše predhodno kaznivo dejanje navedel kaznivo dejanje goljufije po 211. členu KZ-1, medtem ko deleži drugih posameznih kaznivih dejanj niso presegli dveh odstotkov, in sicer napad na informacijski sistem po 221. členu KZ-1 1,81 odstotka, zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1 1,71 odstotka in davčne zatajitve po 249. členu KZ-1 1,2 odstotka.

Delež predhodnih kaznivih dejanj, storjenih v tujini, se je zmanjšal na prav tako manj kot dva odstotka, pri čemer je bila polovica teh kaznivih dejanj storjena v Italiji.

V preglednici 4 so za leti 2023 in 2024 prikazani število obravnavanih domačih in tujih fizičnih in pravnih oseb, v zvezi s katerimi smo ugotovili razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, ter skupni zneski izvršenih transakcij, pri katerih so bili ugotovljeni razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja.

Preglednica 4: Število oseb, udeleženih v zadevah, ki so bile v letih 2023 in 2024 poslani UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, po vrsti oseb in valuta

VRSTA PODATKA	2023	2024
ŠTEVILO		
Domače fizične osebe	717	1.532
Tuje fizične osebe	311	271
Domače pravne osebe	214	281
Tuje pravne osebe	82	90
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
EUR	127.571.625	96.024.289
USD	27.540	

Iz podatkov v preglednici je razvidno, da je urad v obvestilih o sumljivih transakcijah zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja leta 2024 **obravnaval 1.813 domačih fizičnih in pravnih oseb ter 316 tujih fizičnih in pravnih oseb**. V primerjavi s prejšnjimi leti se je izjemno povečalo število obravnavanih domačih fizičnih oseb, predvsem zato, ker je urad pristojnim organom poslal več obvestil. Povprečno število obravnavanih oseb na izdelek se je namreč povečalo le za šest odstotkov. Absolutno število obravnavanih tujih oseb je skoraj enako številu obravnavanih oseb v letu pred tem, se je pa delež obravnavanih tujcev zmanjšal na 20 odstotkov, kar je v skladu s trendom, ki smo ga zaznali v prejšnjih dveh letih. Med tujimi osebami prevladujejo osebe iz Nemčije in Italije.

Znesek denarja, v zvezi s katerim so bili ugotovljeni razlogi za sum storitve kaznivega dejanja, se je v letu 2024 v primerjavi z letom prej znova zmanjšal, in sicer za 25 odstotkov (potem ko se je leta 2023 na letni ravni za 27 odstotkov).

Iz navedenega izhaja, da urad pristojnim organom pošilja čedalje več obvestil o sumljivih transakcijah zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1, pri katerih kot predhodno kaznivo dejanje navaja goljufijo po 211. členu KZ-1, po drugi strani pa se je skupni znesek,

ki ga v teh obvestilih obravnava, že tretje leto zapored zmanjšal. Po podatkih o prijavah lahko ugotovimo, da urad največ teh obvestil obravnava na podlagi pobud Policije, pri čemer pa so zneski protipravno pridobljene premoženjske koristi, v zvezi s katero urad ugotavlja razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, razmeroma majhni.

3.1.3.1 Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcij

Kakor določa ZPPDFT-2 v 105. členu, lahko urad, če oceni, da obstaja utemeljeni sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, odredi začasno ustavitev izvršitve transakcije, vendar največ za tri delovne dni. Urad je navedeno pooblastilo v letu 2024 uporabil pri **48 zadevah, ko je v breme 54 bančnih računov v Sloveniji in tujini ustavil transakcije v skupnem znesku 1.467.339 evrov ter prepovedal dostop do treh sefov**. V delu teh primerov je tožilstvo pred potekom začasne ustavitve transakcije predlagalo začasno prepoved razpolaganja z vsemi sredstvi na računih, sodišča pa so na predlog tožilstva izdala odredbe o začasnem zavarovanju sredstev na računu.

3.1.3.2 Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

S sprejetjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 145/22 – ZPPDFT-2A) je bil črtan tretji odstavek 132. člena ZPPDFT-2, v skladu s katerim so državna tožilstva in sodišča uradu sporočala podatke o ovadenih oziroma obdolženih osebah ter predkazenskih oziroma kazenskih postopkih zoper njih.

Zaradi navedenega v preglednici 5 prikazujemo samo skupni znesek začasno zavarovanega premoženja na dan 31. december 2024 in znesek odvzetega premoženja v letu 2024, ki ga je v skladu s 147. členom ZPPDFT-2 sporočilo Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Preglednica 5: Znesek začasno zaseženega premoženja v Sloveniji in tujini na dan 31. december 2024 in znesek odvzetega premoženja v letu 2024

ZAČASNO ZAVAROVANO PREMOŽENJE	ODVZETO PREMOŽENJE
4.058.874,72 EUR	635.648,37 EUR
12,0995 BTC	
56.919 delnic LUKA ZADAR, d. d.	

S primerjavo podatkov o začasno zavarovanem premoženju v letu 2023 (134.326.247,19 evra in 30.822,80 ameriškega dolarja) je razvidno, da se je skupni **znesek začasno zavarovanega premoženja zmanjšal za okoli 130 milijonov evrov**.

3.1.3.3 Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

Na podlagi podatkov urada so sodišča v letu 2024 **izrekla štiri pravnomočne obsodilne sodbe** zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1. Poleg zapornih kazni so odredila tudi odvzem in vrnitev premoženja, ki izvira iz kaznivih dejanj, ter hkrati izrekla tudi stranske denarne kazni. V tem poglavju so navedeni le podatki o sodbah, izrečenih v letu 2024, medtem ko so **podatki iz vseh pravnomočnih sodb prikazani v poglavju 4.1.5**.

S sodbami, izrečenimi v letu 2024, je bila štirim osebam izrečena zaporna kazen v povprečnem trajanju 11 mesecev, eni osebi je bil odvzet znesek 11.500 evrov, medtem ko je bilo drugi odrejeno vračilo 194.696 evrov. Poleg tega so bile zoper štiri osebe izrečene stranske denarne kazni v skupni vrednosti 123.400 evrov.

Kljub zadovoljivemu skupnemu številu sodb in odvzetih sredstev urad opaža **precejšnji razkorak med višino začasno zaseženih sredstev na letni ravni in med zneskom odvzetega premoženja**. Hkrati ugotavlja tudi, da v nekaterih sodbah ni izrekov o odvzemu sredstev, čeprav so bile v teh zadevah izdane odredbe o začasnem zavarovanju sredstev.

Urad je zgornje podatke pridobil iz sodb, ki jih je prejel neposredno od sodišč.

3.1.3.4 Tipologija sumljivih transakcij

Na podlagi analize obvestil o sumljivih transakcijah (zadev), ki so bila poslana pristojnim organom (Policiji oziroma tožilstvu), je bilo ugotovljeno, da se tipologija obravnavanih sumljivih transakcij v primerjavi z letom prej ni bistveno spremenila. Med pojavnimi oblikami in tehnikami pranja denarja so bile pri večini obravnavanih zadev znova uporabljene nekatere klasične tehnike, značilne za prvo in drugo stopnjo pranja denarja, v nekaterih primerih pa so bile uporabljene vse tri stopnje pranja denarja.

O določeni **tipologiji** pranja denarja govorimo takrat, ko zaznamo **vzorec ali niz podobnih postopkov (metod) prikrivanja nezakonitega izvora denarja ali drugega premoženja**, ki vključujejo te temeljne prvine tipologije:

- **mehanizem pranja denarja** je okolje oziroma sistem, v katerem se delno ali v celoti izvajajo aktivnosti pranja denarja in ki ga sestavljajo predvsem: finančne institucije (banke, hranilnice, borzoposredniške družbe, lizišne hiše), notarji, odvetniki, fizične osebe, pravne osebe (domače in tuje družbe, slamnate in offshore družbe, samostojni podjetniki, društva), sistemi za prenos denarja (Western Union, MoneyGram), trgovina s plemenitimi kovinami, igralnice in igralni saloni, menjalne platforme za virtualne valute in podobno,
- **tehnika pranja denarja** je način izvajanja aktivnosti pranja denarja, ki so obsega predvsem: dvige gotovine, pologe gotovine, elektronske prenose sredstev med računi, uporabo sistemov za prenos sredstev, prenose sredstev med državami, prenose gotovine čez državno mejo, menjavo valut, drobljenje zneskov, prikrivanje prek tretjih oseb, uporabo računov v tujini in podobno,
- **instrument pranja denarja** je nosilec vrednosti, ki se uporablja za aktivnosti pranja denarja, to so predvsem: denar (gotovina in druge oblike), čeki, menice, vrednostni papirji, naložbeno zlato ali plemenite kovine, nepremičnine, vozila in plovila, podjetja, virtualne valute in podobno.

Za razumevanje navedenih tipologij pranja denarja in z njimi povezanih temeljnih prvin je pomembno poudariti, da je v posamezni zadevi lahko ugotovljenih več temeljnih prvin tipologije, zato njihov seštevek ne pomeni tudi skupnega števila zadev. V nadaljevanju na podlagi ugotovljenih posameznih temeljnih prvin tipologij pranja denarja v letu 2024 navajamo najpomembnejše ugotovitve.

Najpogosteje uporabljeni **mehanizmi pranja denarja** v letu 2024 so bili:

- **finančne institucije** (banke in hranilnice): v **633 zadevah** je bil uporabljen finančni (bančni) sistem. Med storitvami finančnih (bančnih) institucij oziroma finančnega sistema so bili večinoma **uporabljeni računi fizičnih oseb (71 odstotkov primerov) in družb (29 odstotkov primerov) pri bankah**, od tega so bili v najmanj 109 zadevah uporabljeni računi v tujini, kar pomeni, da so tuje pravne ali fizične osebe uporabljale račune v Sloveniji ali pa so slovenske pravne in fizične osebe uporabljale račune v tujini,
- **fizične osebe** so bile uporabljene v **546 zadevah**. Način uporabe je bil različen, bodisi kot lastno pranje, kadar fizična oseba izvrši tako predhodno kaznivo dejanje kakor tudi kaznivo

dejanje pranja denarja, bodisi uporaba fizičnih oseb kot pooblaščenec ali tretjih oseb, prek katerih so se izvrševale aktivnosti pranja denarja,

- **pravne osebe** so bile uporabljene v **255 zadevah**, od tega so bile v najmanj 15 zadevah uporabljene slamnate družbe,
- **ponudniki storitev virtualnih valut** so bili uporabljeni v **24 zadevah**,
- **sistemi za prenos sredstev** (MoneyGram in Western Union) so bili uporabljeni v **sedmih zadevah**.

V primerjavi z letom prej se je med mehanizmi pranja denarja močno povečal delež zadev, pri katerih so bili uporabljeni ponudniki virtualnih storitev.

V letu 2024 so bile med najpogostejše zaznanimi **tehniki** pranja denarja (ugotovljene v več kot eni zadevi):

- **uporaba računov fizičnih oseb** (ugotovljeno v približno **23 odstotkih** primerov),
- **prenosi sredstev med računi** (ugotovljeno v približno **15 odstotkih** primerov),
- **prenosi sredstev med državami** (ugotovljeno v približno **39 odstotkih** primerov),
- **uporaba računov družb** (ugotovljeno v približno **15 odstotkih** primerov),
- **internetno bančništvo** (ugotovljeno v približno **petih odstotkih** primerov),
- **uporaba računov v tujini** (ugotovljeno v približno **šestih odstotkih** primerov),
- **dvigi gotovine** (ugotovljeno v približno **štirih odstotkih** primerov),
- **goljufije** (ugotovljeno v približno **petih odstotkih** primerov),
- **prenos sredstev čez mejo** (ugotovljeno v približno **treh odstotkih** primerov),
- **pologi gotovine** (ugotovljeno v približno **treh odstotkih** primerov),
- **drobljenje zneskov** (ugotovljeno v približno **dveh odstotkih** primerov),
- **uporaba virtualnih valut** (ugotovljeno v približno **dveh odstotkih** primerov).

Kot najpogostejše uporabljeni **instrument** pranja denarja, ki je bil ugotovljen pri skoraj vseh obravnavanih zadevah sumov pranja denarja v letu 2024, je znova **denar**. Poleg tega je bila v posameznih zadevah zaznana še uporaba **virtualnih valut** in **športnih stav**.

Kakor že rečeno, je bila analiza navedenih tipologij izdelana na podlagi ugotovitev urada v zadevah, ki so bile zaradi nekaterih razlogov za sum pranja denarja poslane v nadaljnjo obravnavo Policiji ali tožilstvu. To pa ne pomeni, da Policija je ali bo v zadevi potrdila sum urada in na tožilstvo podala kazensko ovadbo za pranje denarja. Upoštevati je treba, da lahko kriminalistična preiskava, ki jo izvede Policija, tudi ovrže razloge za sum urada. V posamezni zadevi gre običajno za več različnih tehnik oziroma različne kombinacije navedenih tehnik pranja denarja, ki jih pogosto uporabljajo med seboj povezane pravne in fizične osebe.

Skupne značilnosti obravnavanih sumljivih transakcij (tipologije), ki so bile z obvestili urada o sumljivih transakcijah leta 2024 sporočene Policiji oziroma tožilstvu, je mogoče razvrstiti po teh področjih:

- **zloraba oziroma uporaba bančnih računov fizičnih oseb** (ugotovljeno v približno 72 odstotkih vseh zadev),
- **zloraba/uporaba bančnih računov pravnih oseb** (ugotovljeno v približno 29 odstotkih vseh zadev), od tega:
 - **zloraba/uporaba računov slamnatih družb** (ugotovljeno v približno štirih odstotkih vseh zadev),
- **goljufije in tatvine, povezane z zlorabo internetnega bančništva, elektronske pošte ali interneta** (ugotovljeno v približno 70 odstotkih vseh zadev),

- zloraba oziroma uporaba računov družb in fizičnih oseb v povezavi s sredstvi in družbami iz tujih držav (ugotovljeno v približno 36 odstotkih vseh zadev),
- uporaba oziroma zloraba ponudnikov virtualnih valut (ugotovljeno v približno 92 odstotkih zadev).

V zvezi s tipologijami velja splošna ugotovitev, da se njihove glavne značilnosti v krajšem obdobju bistveno ne spreminjajo, vendar velja za leto 2024 ponoviti ugotovitev iz prejšnjega leta, da se število primerov, pri katerih je bila zaznana tipologija uporabe oziroma zlorabe ponudnikov virtualnih valut, ne zmanjšuje, poleg tega pa se povečuje tudi število primerov, pri katerih je bila zaznana tipologija uporabe računov fizičnih oseb, predvsem v povezavi z goljufijami.

3.1.4 Zadeve, poslane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1

Urad je v letu 2024 prejel tudi **19 prijav**, v katerih so prijavitelji ugotovili transakcije, ki bi lahko bile **povezane s financiranjem terorizma**. Tako kot v prejšnjih letih so največ prijav, povezanih s financiranjem terorizma, poslali zavezanci iz sektorja izvajalcev plačilnega prometa.

Pri analiziranju teh prijav so bili v šestih primerih ugotovljeni razlogi za sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1, zato so bili v obliki **petih obvestil** poslani pristojnim organom. V teh obvestilih so bile obravnavane štiri tuje osebe in ena domača, s katero je bilo povezanih več domačih pravnih oseb.

Preglednica 6: Število oseb, udeleženih v zadevah, ki so bile v letih 2023 in 2024 poslane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma, po vrsti oseb in skupni znesek transakcij

VRSTA PODATKA	2023	2024
ŠTEVILO		
Domače fizične osebe	1	1
Tuje fizične osebe	2	4
Domače pravne osebe	0	13
Tuje pravne osebe	0	2
ZNESEK	3.444 EUR	76.340 EUR

V zvezi z zadevami, ki se nanašajo na sume storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1, ugotavljamo, da se je število prijav v letu 2024 le malenkost zmanjšalo, največ zaradi drugačnega načina sporočanja prijav sektorja izvajalci plačilnega prometa, ki je v letu 2024 namesto o financiranju terorizma poročal o pranju denarja.

O polovici teh prijav je urad že poročal pristojnim organom: v dveh primerih je ugotovil razloge za sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1 in v sedmih razloge za sum storitve drugih kaznivih dejanj, medtem ko je preostali del prijav še v obdelavi.

V okviru preprečevanja financiranja terorizma se za vse osebe, v zvezi s katerimi urad odpre zadevo (ne glede na to, ali je bil razlog prijave sum pranja denarja ali sum financiranja terorizma), izvajajo tudi sprotni redni pregledi seznama oseb in organizacij s seznama EU in OZN, zoper katere na podlagi direktiv EU in resolucij Združenih narodov veljajo finančne sankcije (Consolidated List of Persons, Groups, Entities subject to EU Financial Sanctions). Z uvedbo novega sistema poročanja o sumljivih transakcijah se ti pregledi opravljajo takoj ob prejemu prijave. Pri teh pregledih v letu 2024 ni bilo

ugotovljeno, da bi katera oseba s tega seznama opravila finančne transakcije ali bi bila povezana s finančnimi transakcijami v Sloveniji.

3.1.5 Zadeve, poslane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj¹⁰

Leta 2024 je urad na podlagi 102. člena ZPPDFT-1 v **242** zadevah, pri katerih je bil ugotovljen sum storitve drugih kaznivih dejanj, pristojnim organom poslal **225 pisnih informacij**. Glede na vrsto ugotovljenih kaznivih dejanj so bile informacije poslane tem pristojnim državnim organom: Finančna uprava Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Slovenska obveščevalno-varnostna agencija in Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije.

Največ informacij, 103 oziroma 49 odstotkov vseh, se je nanašalo na sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, 56 na sum storitve kaznivega dejanja goljufije po 211. členu KZ-1, 19 na sum storitve kaznivega dejanja kršitve omejevalnih ukrepov po 374.a členu KZ-1, 11 na sum storitve kaznivega dejanja prepovedanega prehoda meje po 308 KZ-1 ter 10 na sum storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1. V posameznih primerih so bili navedeni še razlogi za sum storitve nekaterih drugih kaznivih dejanj, medtem ko v 16 primerih kaznivo dejanje ni bilo navedeno.

Struktura transakcij in udeleženih oseb v zadevah v letu 2024 v primerjavi z letom prej je razvidna iz spodnje preglednice.

Preglednica 7: Število oseb, udeleženih v zadevah, ki so bile v letih 2023 in 2024 poslane pristojnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj, po vrsti oseb in skupni znesek transakcij

VRSTA PODATKA	2023	2024
ŠTEVILO		
Domače fizične osebe	293	217
Tuje fizične osebe	140	48
Domače pravne osebe	166	198
Tuje pravne osebe	27	20
ZNESEK	171.239.609 EUR	75.905.560 EUR

Iz medletne primerjave števila udeleženih oseb, v zvezi s katerimi je obstajal razlog za sum storitve prej navedenih kaznivih dejanj, izhaja, da se je v primerjavi z letom 2023 število obravnavanih oseb zmanjšalo za okoli 33 odstotkov, in sicer najbolj pri skupini tujih fizičnih oseb, medtem ko se je povečalo le pri domačih pravnih osebah, za 19 odstotkov.

Skupni znesek, naveden v informacijah, se je na medletni ravni zmanjšal za okoli 40 odstotkov. Navedeno zmanjšanje gre pripisati manjšemu številu informacij in tudi dejstvu, da urad ni pristojen za opredelitev zneska morebitne protipravno pridobljene koristi ali škode, storjene s kaznivim dejanjem davčne zatajitve.

¹⁰ Navedene so samo tiste zadeve, ki so bile pristojnim organom poslane kot informacije zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj. Informacije, poslane FURS, hkrati pa tudi kot obvestila Policiji, so statistično že zajete med obvestili v točki 3.1.3.

3.1.5.1 Analiza informacij, poslanih Finančni upravi Republike Slovenije (FURS)

Urad v primerih, ko na podlagi zbranih podatkov presodi, ali v zvezi z neko transakcijo, sredstvi ali osebo obstaja razlog za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, o tem v skladu s 111. členom ZPPDFT-2 pošlje pisno informacijo FURS in Policiji. Kakor navedeno v prejšnjem poglavju, je bilo največ informacij, 49 odstotkov, povezanih prav z razlogi za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1.

Urad je leta 2024 v zvezi z ugotovljenimi razlogi za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1 oziroma storitve uradno pregonljivih kaznivih dejanj s področja davčne zakonodaje FURS poslal **103 pisne informacije**.

V zvezi z informacijami, sporočenimi tako v obravnavanem letu kot tudi prejšnjih letih, je FURS v letu 2024 zaključil prekrškovne postopke zoper **195** domačih in tujih fizičnih ter pravnih oseb.

V postopkih je FURS ugotovil kršitve Zakona o davčnem postopku, Zakona o davčnem potrjevanju računov, Zakona o davku na dodano vrednost, Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi, Zakona o finančni upravi, Zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije, Zakona o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo, Zakona o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij ter Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Pri tem je FURS izvedel 101 nadzor in 112 prekrškovnih postopkov ter izdal 113 plačilnih nalogov in 37 odločb. Skupno je FURS izrekel en opomin in globe v skupni vrednosti 324.322 evrov. Z nadzori so bili ugotovljeni povečanje davčnih obveznosti v skupnem znesku 22.827.932 evrov in posredni davčni učinki v vrednosti 2.100.892 evrov. V petih primerih je FURS zaradi suma storitve kaznivih dejanj davčne zatajitve po 249. členu KZ-1 in ponareditve ali uničenja poslovnih listin po 235. členu KZ-1 podal kazenske ovadbe na Policijo.

FURS nastopa tudi kot prekrškovni organ pri kršitvah ZPPDFT-2. V letu 2024 je tako zaradi kršitev ZPPDFT-2 o omejitvah gotovinskega poslovanja, dejanskega lastnika in prenosov gotovine izrekel skupno 23 kazni ter izdal plačilne naloge za skupno 12.400 evrov.

Urad ima tako poleg temeljne vloge odkrivanja in preprečevanja kaznivega dejanja pranja denarja pomembno vlogo tudi pri odkrivanju in preprečevanju drugih kaznivih dejanj, med drugim davčnih zatajitev. Sodelovanje urada s FURS se ocenjuje kot zgledno in učinkovito.

3.1.5.2 Analiza drugih informacij, sporočenih pristojnim organom

Poleg informacij, ki jih je urad poslal FURS zaradi suma storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 245. členu KZ-1, so bile ugotovljene nekatere skupne značilnosti več informacij, ki pomenijo neobičajno ravnanje obravnavanih pravnih ali fizičnih oseb in vsebujejo razloge za sum storitve kaznivih dejanj, zaradi katerih se odločimo za sporočanje informacije pristojnim organom (FURS, Policija). Najpogostejše ugotovljene **skupne značilnosti** so:

Goljufije in poskusi goljufij in zlorabe se izvršujejo na izredno različne načine. Pogosti so primeri goljufij, povezani z napadi na informacijske sisteme družb in s pošiljanjem lažnih elektronskih sporočil (direktorske goljufije, goljufije BEC), nato primeri goljufij, povezani z lažno prodajo blaga in storitev, redkejši pa primeri tako imenovanih nigerijskih goljufij ter primeri organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo. V zadnjem času so pogosti tudi primeri tako imenovanih ljubezenskih goljufij, pri katerih storilci po elektronskih sporočilih ali na družbenih omrežjih zavedejo oškodovance, da jim ti neupravičeno nakažejo sredstva.

Kršitev omejevalnih ukrepov je skupna značilnost v informacijah, kjer so zaznane transakcije, povezane z državami ali subjekti, zoper katere veljajo mednarodne gospodarske sankcije ali omejevalni ukrepi, ali z državami, prek katerih bi se lahko zaobšlo poslovanje z državami ali subjekti, za katere veljajo mednarodne gospodarske sankcije ali omejevalni ukrepi. Z omejevalnimi ukrepi želi mednarodna

skupnost po mirni poti doseči, da države ali drugi subjekti, ki ogrožajo mednarodni mir ali varnost, to nehajo početi. Najpogosteje se kot gospodarske sankcije uporabljajo finančne sankcije, embargo oziroma prepoved prodaje in nakupa orožja in druge opreme ter »potovalni« embargo. S temi ukrepi se preprečita ali močno otežita gospodarsko sodelovanje ter poslovanje z državami in subjekti, zoper katere veljajo omejevalni ukrepi.

3.2 ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, Odstopljenih v obravnavo pristojnim organom

Poleg zadev, povezanih s sumom pranja denarja, je urad leta 2024 prejel tudi 25 prijav, v katerih so prijavitelji, ki niso zavezanci po ZPPDFT-2, sporočili sum storitve različnih kaznivih dejanj, hkrati pa iz njih niso izhajali razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1, financiranja terorizma po 109. členu KZ-1 ali širjenja jedrskega orožja (proliferacija). Vse te prijave je urad na podlagi 145. člena Zakona o kazenskem postopku odstopil v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ in/ali drugim pristojnim organom.

4 SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA

Urad je v obravnavanem obdobju pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj pranja denarja dejavno sodeloval predvsem z UKP MNZ, Specializiranim državnim tožilstvom, FURS in SOVO. V konkretnih zadevah je sodeloval tudi s kriminalisti iz več policijskih uprav ter celo policijskih postaj in drugimi državnimi tožilci. Sodelovanje z navedenimi državnimi organi je potekalo tako na ravni predstojnikov kot tudi na operativni ravni med pooblaščenimi predstavniki organov.

V letu 2024 so tožilstva na podlagi 160.a člena ZKP in 10. člena ZOPNI ustanovila **eno specializirano preiskovalno skupino**, v kateri je sodeloval tudi urad. Ta je od svoje ustanovitve do konca leta 2024 skupno sodeloval v 79 specializiranih skupinah, od katerih jih je bilo 60 ustanovljenih kot finančne preiskovalne skupine v skladu z ZOPNI. Sodelovanje s Policijo se ocenjuje kot dobro, saj je potekalo tako na ravni konkretnih zadev kot tudi na ravni medsebojnega usposabljanja in skupnega usposabljanja zavezancev po ZPPDFT-2.

V letu 2024 so se začeli postopki v **135** zadevah, v katerih so se v predkazenskem ali kazenskem postopku obravnavali sumi storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1. Od tega se je v 104 primerih predkazenski postopek začel na podlagi ovadbe Policije, medtem ko je v 31 primerih postopek začelo tožilstvo samostojno.

V obdobju 1995–2024 so bili zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja začetni predkazenski ali kazenski postopki v 1.034 zadevah.

V nadaljevanju je podrobnejša ocena delovanja tistega dela boja proti pranju denarja, ki se nanaša na Policijo, državno tožilstvo in pravosodje.

4.1 KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 132. ČLENA ZPPDFT-2

ZPPDFT-2 v 132. členu določa, da morajo zaradi centralizacije in analize vseh podatkov s področja pranja denarja sodišča, državna tožilstva in drugi državni organi uradu sporočati podatke o kaznivih dejanjih pranja denarja in kršitvah ZPPDFT-2. Državni organi morajo na podlagi tega člena uradu nekatere podatke sporočati sproti in enkrat letno urad obvestiti o ugotovitvah v zvezi s prejetimi obvestili in informacijami, državna tožilstva in sodišča pa o osebah in postopkih, zoper katere teče predkazenski ali kazenski postopek ali postopek o prekršku.

Policija in tožilstvo sta v okviru svojih pooblastil v letu 2024 podala kazenske ovadbe ali začela kazenski postopek v 135 zadevah.

Leta 2024 se je število na novo uvedenih predkazenskih in kazenskih postopkov v primerjavi z letom prej **povečalo z 88 na 135 postopkov**, kar je največje število novih postopkov na letni ravni, v primerjavi z letom 2022 pa se je število novih kazenskih zadev podvojilo.

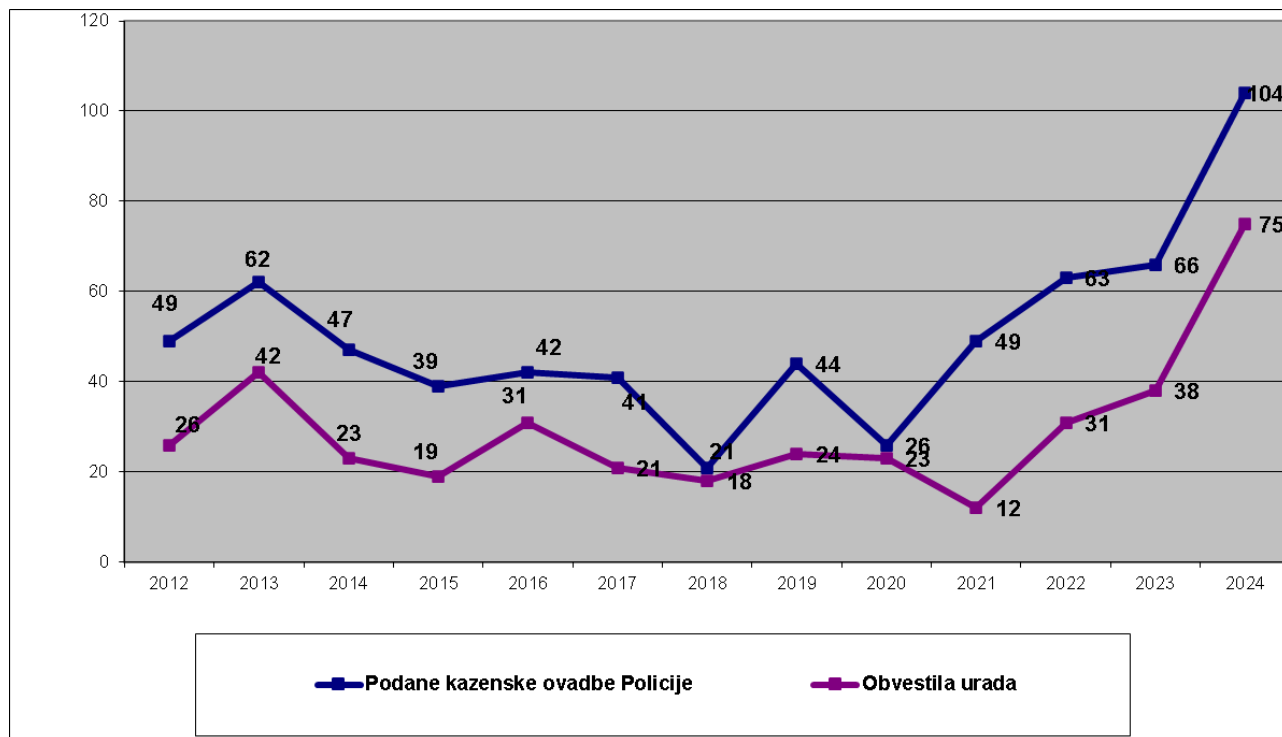
V nadaljevanju so ločeno prikazani podatki o vloženih kazenskih ovadbah Policije in samostojno začetih postopkih tožilstva. Pojasnjeno je tudi sodelovanje urada v teh zadevah.

4.1.1 Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja

Na podlagi podatkov o podanih kazenskih ovadbah, ki jih mora Policija sproti sporočati uradu, je bilo ugotovljeno, da je Policija v letu 2024 podala **104 kazenske ovadbe** za kaznivo dejanje pranja denarja, od tega jih je **75 vsebovalo podatke, ki jih je Policiji v svojih pisnih obvestilih in informacijah sporočil urad**.

V obdobju 2012–2024 je Policija skupno podala že več kot **650 kazenskih ovadb** zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja. Število podanih kazenskih ovadb Policije zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v posameznem letu za obdobje 2012–2024 je prikazano v naslednjem grafu.

Graf 4: Število podanih kazenskih ovadb Policije za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2012–2024

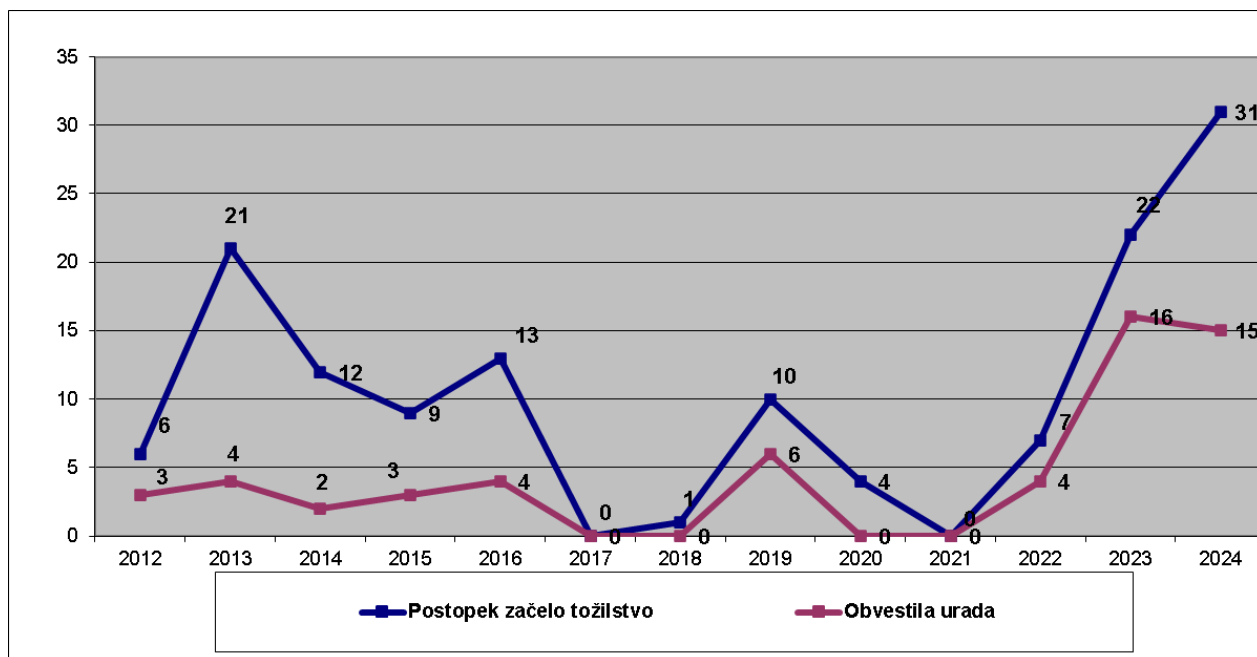
Policija je v letu 2024 podala skupno 104 kazenske ovadbe zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja, kar je največje število na letni ravni doslej. Iz grafa je razvidno, da je v obdobju 2012–2020 približno 60 odstotkov vseh kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja temeljilo na obvestilih urada. V zadnjih štirih letih se je delež ovadb na podlagi obvestil urada zmanjšal na okoli 55 odstotkov, in sicer največ zaradi velikega števila ovadb, ki jih je podala Policija brez predhodnega obvestila urada v letu 2021.

4.1.2 Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja

Tožilstvo v predkazenskem postopku pri odkrivanju kaznivih dejanj usmerja delo Policije, kot organ pregona pa na podlagi kazenskih ovadb Policije preiskovalnemu sodniku predlaga uvedbo sodne preiskave ali pa zoper osumljence vloga neposredne obtožnice. Tožilstvo tako sodeluje v vseh fazah predkazenskega in kazenskega postopka, kakor je razvidno iz točke 4.1.4, v kateri so opisane faze postopkov v zadevah, povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. V nadaljevanju so navedeni le podatki, ko so tožilstva zaradi pranja denarja sama začela postopek brez predhodne kazenske ovadbe Policije.

Iz podatkov tožilstva, poslanih uradu, je razvidno, da so **tožilstva v letu 2024 samostojno, brez predhodne kazenske ovadbe Policije, začela 31 novih predkazenskih ali kazenskih postopkov, od tega jih je 15 vsebovalo tudi podatke urada**. Tožilstva so v obdobju 2012–2024 brez predhodne ovadbe Policije sama začela postopke v **136 zadevah**, kar prikazujemo po posameznih letih v naslednjem grafu.

Graf 5: Število samostojno začeti postopkov tožilstva za kaznivo dejanje pranja denarja (brez predhodno podane kazenske ovadbe Policije zaradi pranja denarja) v obdobju 2012–2024

Tožilstvo je v obdobju 2012–2016 samostojno (brez ovadb Policije) začelo pregon kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1 v povprečno v 12 zadevah letno, medtem ko je v obdobju 2017–2021 zaznati občutno zmanjšanje tega števila, saj je začelo postopke v povprečno štirih zadevah letno. V zadnjih treh letih je tožilstvo v povprečju samostojno začelo 20 kazenskih postopkov letno. Kakor je prikazano v poglavju 4.1.4, je tožilstvo hkrati povečalo število odločitev o nadaljevanju pregona v drugih fazah kazenskih postopkov.

4.1.3 Kazenske ovadbe in postopki, povezani s pranjem denarja, glede na izvor začetnega podatka

V skladu z Zakonom o kazenskem postopku je za odkrivanje kaznivih dejanj, med katerimi je tudi pranje denarja, pristojna Policija, medtem ko je tožilstvo pristojno za pregon kaznivih dejanj. Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v Sloveniji prvič opredeljeno v Kazenskem zakoniku iz leta 1995. Istega leta je začel veljati tudi prvi Zakon o preprečevanju pranja denarja. Ta je v skladu z mednarodnimi standardi v Sloveniji uveljavil sistem boja proti pranju denarja, ki je določeno vlogo pri odkrivanju pranja denarja namenil tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam), in sicer predvsem kot obveznost sporočanja sumljivih transakcij uradu. S tem se je obveznost zaznavanja razlogov za sum pranja denarja prenesla tudi na zavezance in urad. To pomeni, da je za učinkovito odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj pranja denarja pomembno dobro sodelovanje zavezancev in urada na eni strani ter urada, Policije in tožilstva na drugi strani. V nadaljevanju so zato navedeni statistični podatki o številu in deležu zadev, pri katerih je z obvestili sodeloval tudi urad kot posrednik med zavezanci po ZPPDFT-2 ter organi odkrivanja in pregona (Policija, tožilstvo).

V preglednici 8 je prikazano število vseh začeti predkazenskih ali kazenskih postopkov v letu 2024 zaradi utemeljenega razloga za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja glede na izvor začetnega podatka o razlogih za sum pranja denarja, ki je sprožil preiskovanje Policije in pregon tožilstva za dokazovanje storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1.

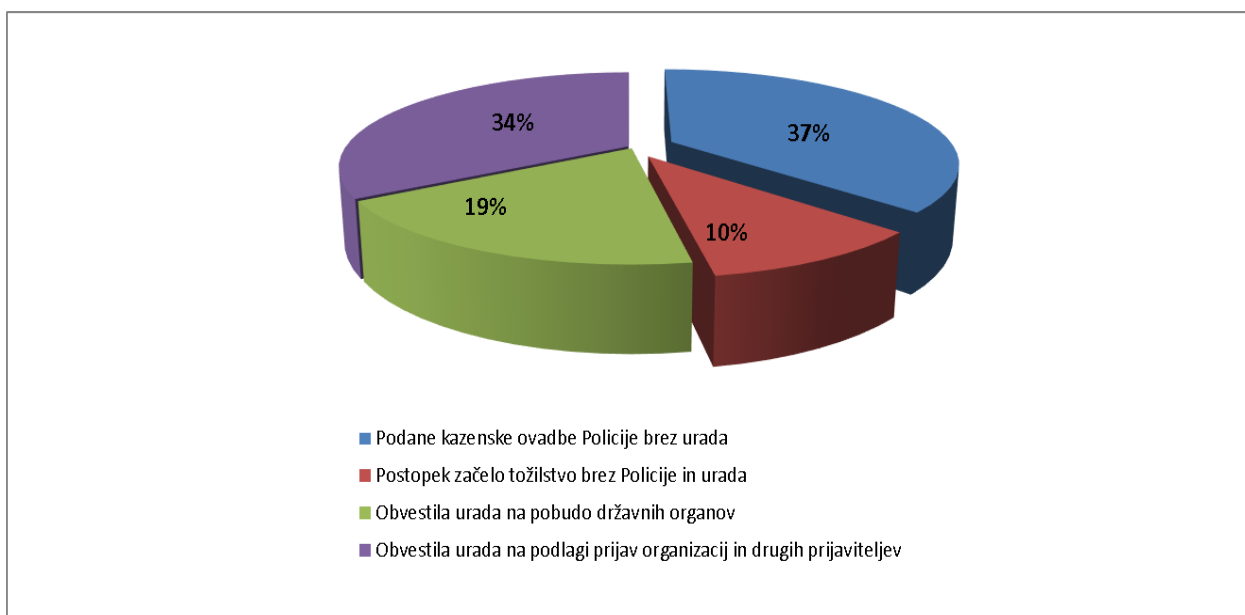
Preglednica 8: Število vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja v letu 2024 glede na izvor podatkov (zaznave razlogov za sum)

Vir podatkov	Prijavitelj uradu	Število zadev	Delež
Obvestila in informacije urada	Zavezanci	21	15,56 %
	Zavezanci in pobuda Policije	24	17,78 %
	Tuji FIU	3	2,22 %
	Pobuda Policije	32	23,70 %
Policija samostojno		38	23,70 %
Tožilstvo samostojno		16	11,68 %
Sodišče – izločitev		1	0,74 %
SKUPAJ		135	100,00 %

Iz preglednice je razvidno, da je **80 zadev (ali 60 odstotkov)** od skupno 134 novih zadev v letu 2024 zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja **temeljilo na obvestilih in informacijah urada**. Od vseh zadev s področja pranja denarja se jih je 21 začelo na podlagi podatkov, ki so jih uradu v obliki sporočenih sumljivih transakcij poslali zavezanci po ZPPDFT-2, v 24 zadevah so uradu podatke za začetek postopka hkrati sporočili tako zavezanci kot tudi Policija, tri zadeve je urad začel obravnavati na podlagi podatkov tuje finančne obveščevalne enote, medtem ko je bilo 32 zadev obravnavanih na pobudo organov pregona. Policija je v letu 2024 popolnoma samostojno (brez sodelovanja urada) začela predkazenski postopek zaradi pranja denarja v 38 zadevah, tožilstvo pa v 16 zadevah.

V naslednjem grafu je prikazan delež vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja od leta 2012 do 2024 glede na izvor podatkov, na podlagi katerih se je v tem obdobju začelo **824 predkazenskih ali kazenskih postopkov**. V grafu niso zajete zadeve, ki so nastale zaradi izločitve oseb iz posameznih kazenskih zadev, saj so se tudi te začele na podlagi navedenih virov. Hkrati število zadev, nastalih z izločitvijo, bistveno ne vpliva na skupno število kazenskih zadev, saj po drugi strani sodišča te tudi združujejo.

Graf 6: Delež vseh začelih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2012–2024 glede na državni organ izvora podatkov

Iz grafa je razvidno, da se je v obdobju 2012–2024 več kot polovica (oziroma 53 odstotkov) predkazenskih in kazenskih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja začela na podlagi obvestil ali informacij urada, poslanih pristojnim organom. Navedena struktura je v daljših obdobjih skoraj popolnoma enaka že več let, pri čemer lahko delež kazenskih zadev, ki temeljijo na podatkih iz obvestil ali informacij urada, v posameznih letih močno niha (v zadnjih treh letih od 25 do 60 odstotkov), medtem ko so v obdobju 2018–2024 take zadeve pomenile 55 odstotkov.

4.1.4 Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja

Iz podatkov za leto 2024, ki jih je urad prejel od državnih tožilstev, je razvidno, da je bilo na dan 31. december 2024 **v različnih fazah pregona (od podane* kazenske ovadbe do vključno končnih odločitev sodišč) 1.034 zadev zoper 1.364 fizičnih oseb in 181 pravnih oseb.**

Preglednica 9: Faze postopkov, v katerih so bile na dan 31. december 2024 zadeve, povezane s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja¹¹

FAZE POSTOPKOV	Število zadev	Domače FO	Tuje FO	Domače PO	Tuje PO
Tožilstvo: še ni odločitve	223	207	147	22	6
Tožilstvo: ovadba zavržena	244	304	162	50	20
Tožilstvo: odloženi pregon	1	1	–	–	–
Tožilstvo: zahteva za preiskavo	84	125	71	30	2
Preiskovalni sodnik: preiskava uvedena	15	31	3	1	1
Sodišče: obtožnica	186	236	117	18	9
Sodišče: obsodilna sodba	121	158	20	6	–
Sodišče: pravnomočna oprostilna sodba	38	54	10	8	1
Tožilstvo: odstop od pregona	52	100	19	9	1
Sodišče: ustavitev kazenskega postopka	28	38	7	2	1
Sodišče: odstop pregona v tujino	6	–	8	1	–
Prekvalifikacija kaznivega dejanja	7	13	–	–	–
Združitev postopkov	29	–	–	–	–
SKUPAJ	1.034	1.268	564	147	41

Iz preglednice 9 izhaja, da so se do 31. decembra 2024 od 1.034 zadev, povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja, **pravnomočno končali postopki v 525 zadevah**, in sicer:

- v 244 zadevah je tožilstvo zavrglo kazensko ovadbo,
- v 38 zadevah je bila izrečena pravnomočna oprostilna sodba,
- 121 zadev se je končalo s pravnomočno obsodilno sodbo,

¹¹ V preglednici 9 so prikazani število zadev v posamezni fazi ter število in tip osumljenih, obdolženih ali obsojenih oseb.

- v 80 zadevah je tožilstvo odstopilo od pregona ali pa je sodišče ustavilo kazenski pregon,
- šest zadev je bilo v nadaljnje reševanje odstopljenih v tujino,
- sedem zadev se je končalo s prekvalifikacijo v drugo kaznivo dejanje,
- v 29 zadevah so tožilstva ali sodišča sklenila, da združijo predkazenske ali kazenske postopke.

V nadaljnjih **223 zadevah tožilstvo še ni sprejelo odločitve** o kazenskem pregonu in **v eni zadevi je odložilo pregon**, medtem ko je **v 285 zadevah že začelo predkazenske in kazenske postopke na sodišču**, ki so bili na dan 31. december 2024 v teh fazah:

- 84 zadev je bilo v fazi zahteve za preiskavo,
- 15 zadev je bilo v fazi preiskave,
- 186 zadev je bilo v fazi obtožnice.

V preglednici 10 je prikazano število vseh zadev, v katerih potekajo kazenski postopki zaradi kaznivega dejanja pranja denarja na zadnji dan posameznega leta. Iz preglednice je razvidno, da so se v zadnjih desetih letih v **povprečju na leto začeli predkazenski ali kazenski postopki v 62 novih zadevah**, povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja.

Preglednica 10: Primerjava števila zadev, povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja, po fazah postopkov na zadnji dan posameznega leta za obdobje 2015–2024

FAZE POSTOPKOV	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tožilstvo: še ni odločitve	94	112	135	141	138	62	72	111	156	223
Tožilstvo: ovadba zavržena	65	74	82	87	103	176	184	195	209	244
Tožilstvo: odloženi pregon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tožilstvo: zahteva za preiskavo	27	31	31	34	48	58	69	76	82	84
Preiskovalni sodnik: preiskava uvedena	53	57	58	57	32	13	14	14	12	15
Sodišče: obtožnica	73	77	74	78	102	125	132	134	152	186
Sodišče: obsodilna sodba	60	68	78	83	93	101	107	113	118	121
Sodišče: pravnomočna oprostilna sodba	19	22	26	27	28	32	35	35	36	38
Tožilstvo: odstop od pregona	25	28	30	31	45	47	48	50	51	52
Sodišče: ustavitev kazenskega postopka	17	20	21	21	24	26	27	27	27	28
Sodišče: odstop pregona v tujino	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Prekvalifikacija kaznivega dejanja	5	5	5	5	5	7	7	7	7	7
Združitev postopkov	12	12	12	12	12	25	27	28	28	29
SKUPAJ	457	513	559	583	637	679	729	797	885	1.034

Tožilstva so v letu 2024 zavrгла 34 kazenskih ovadb, podanih zaradi sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja, vendar je bilo konec leta 2024 v fazah pregona (zahteva za preiskavo, preiskava ali obtožnica) 286 zadev, kar je največ, odkar je pranje denarja inkriminirano kot kaznivo dejanje. **V letu**

2024 so se pravnomočno zaključili postopki v petih zadevah, in sicer so bile v štirih zadevah izrečene pravnomočne obsodilne sodbe in v eni zadevi je bila izrečena pravnomočna oprostilna sodba. Pri tem naj poudarimo, da uradu tudi v letu 2024 od Vrhovnega sodišča Republike Slovenije ni uspelo pridobiti podatkov o vseh pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja.

4.1.5 Podatki o izrečenih pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1 in 252. členu KZ

Po podatkih urada je bilo do konca leta 2024 v 121 zadevah izrečenih 127 pravnomočnih obsodilnih sodb zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1 in 252. členu KZ. V teh sodbah je bilo skupno obsojenih 175 oseb, in sicer 147 domačih fizičnih oseb, 21 tujih fizičnih oseb in sedem domačih pravnih oseb. V 37 primerih so bile sodbe potrjene na višjih sodiščih in v osmih primerih tudi na vrhovnem sodišču. V nadaljevanju so sodbe podrobneje opisane, pri čemer so bili upoštevani samo tisti deli izrekov, ki se nanašajo na osebe, spoznane za krive storitve kaznivega dejanja pranja denarja, brez morebitnih izrekov, povezanih s predhodnimi kaznivimi dejanji.

V 127 pravnomočnih sodbah so sodišča izrekla 167 zapornih kazni, pri čemer jih je bilo osem spremenjenih v delo v splošno korist, in 87 pogojnih zapornih kazni. Povprečna nepogojna kazen zavora je znašala skoraj 18 mesecev, pri čemer je bila najnižja izrečena kazen zavora šest mesecev in najvišja pet let. Povprečna pogojna kazen zavora je znašala 11 mesecev pogojno na dve leti in pol. Kazni, izrečene pravnim osebam, so se nanašale na plačilo denarnih kazni, v enem primeru pa je sodišče celo izreklo kazen prenehanja pravne osebe.

V zvezi s protipravno pridobljeno premoženjsko koristjo so sodišča v 28 primerih izrekla odvzem premoženja v skupni vrednosti 3.869.282 evrov in 30.822 ameriških dolarjev, ki se je nanašalo na gotovino, sredstva na bančnih računih ter premoženje in nepremično premoženje. Hkrati s tem so sodišča izrekla 113 stranskih denarnih kazni v skupni vrednosti 1.825.880 evrov in v 57 primerih odredila vračilo sredstev, pridobljenih s predhodnim kaznivim dejanjem, v skupni vrednosti 68.522.075 evrov.

Del fizičnih oseb je bil v 93 izrekih sodb spoznan za krive storitve kaznivega dejanja pranja denarja, medtem ko so bili storilci predhodnih kaznivih dejanj druge osebe, v 82 sodbah so bile fizične osebe spoznane za krive storitve tako kaznivega dejanja pranja denarja kot tudi predhodnega kaznivega dejanja. Predhodna kazniva dejanja v sodbah so najpogostejše kazniva dejanja goljufije, poslovne goljufije ali goljufije v škodo EU, in sicer v 34 primerih, zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti v 32 primerih, velike tatvine v 29 primerih ter kaznivo dejanje davčne zatajitve v 12 primerih. V manj kot desetih primerih so v sodbah kot predhodna kazniva dejanja navedena kazniva dejanja nedovoljenega prometa z drogami (osem), poneverbe (sedem), zlorabe uradnega položaja (sedem) ter ponarejanja in uporabe vrednotnic ali vrednostnih papirjev (pet). V 12 primerih sodb zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja predhodna kazniva dejanja sploh niso bila navedena oziroma so bili navedeni le objektivni znaki teh kaznivih dejanj.

4.2 PREDLOGI UKREPOV

Ugotavljamo, da se je v letu 2024 več kot 50 odstotkov predkazenskih in kazenskih zadev s področja pranja denarja začelo tudi na podlagi podatkov, ki so jih uradu v obliki prijav sumljivih transakcij sporočili zavezanci za izvajanje ZPPDFT-2. Sumljive transakcije, ki jih sporočajo zavezanci, tako še vedno prispevajo velik delež k obravnavanim zadevam Policije in tožilstva. Navedeno dokazuje, da je sistem boja proti pranju denarja na podlagi zaznavanja sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit.

V zvezi z delovanjem tožilcev in sodišč urad ugotavlja, da se je število sodnih preiskav ali zahtev za zanje ter obtožnic leta 2024 v primerjavi z letom prej povečalo za več kot 15 odstotkov in je konec leta obsegalo 285 zadev.

Trend velikega števila obravnavanih tujcev se je v letu 2024 znova malenkost umiril, zmanjšal se je na 30 odstotkov vseh obravnavanih oseb.

Enako kot leto prej se je tudi v 2024 nadaljeval trend novih predkazenskih postopkov zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1, kar pa se še ne odraža v povečanem številu sodb in odvzetih sredstvih zaradi storitve tega kaznivega dejanja, zato je za izboljšanje razmer na področju boja proti pranju denarja in financiranju terorizma potrebna izvedba teh ukrepov:

- **zagotoviti prednostno obravnavo** kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma pri organih odkrivanja kaznivih dejanj,
- **zagotoviti dodatno izobraževanje** policistov, kriminalistov, tožilcev in sodnikov s poudarkom na vsebinah, povezanih z izvajanjem finančnih preiskav in odvzemom premoženja nezakonitega izvora, ter izvajanje skupnih seminarjev, delavnic in izobraževanj,
- pravosodni organi, vključno z organi odkrivanja kaznivih dejanj, morajo **nameniti večjo pozornost odkrivanju, zavarovanju in odvzemu protipravno pridobljene premoženjske koristi**, ki izvira iz kaznivih dejanj; zagotoviti je treba dosledno izvajanje in v daljšem obdobju tudi povečati število finančnih preiskav, ki bi morale potekati vzporedno s preiskovanjem kaznivih dejanj z namenom, da se odkrije, zavaruje in odvzame protipravno pridobljena premoženjska korist in ugotovi, ali v zvezi z morebitnim prikrivanjem tega premoženja obstajajo tudi elementi kaznivega dejanja pranja denarja,
- **ustanoviti posebne strokovne skupine ali kontaktne točke za izmenjavo izkušenj** na področju preiskav, pregona in sojenja v zadevah pranja denarja in financiranja terorizma oziroma financiranja terorističnih aktivnosti,
- **s pritožbenimi postopki** je treba **doseči jasne in trdne dokazne standarde pri dokazovanju predhodnega kaznivega dejanja** v primerih avtonomnega pranja denarja; k temu lahko s svojimi odločitvami prispevajo pritožbene instance, pri čemer je treba upoštevati posebno vlogo odločitev vrhovnega sodišča,
- treba je **okrepiti nadzor** predvsem nad gotovinskimi transakcijami, prenosi gotovine in transakcijami, ki so kakor koli povezane z visoko tveganimi državami in območji, navedenimi na seznamih, ki jih sestavljajo mednarodne organizacije in urad,
- **zagotoviti tekočo izmenjavo podatkov** med uradom in sodišči,
- uradu **zagotoviti sredstva**, ki mu bodo povečala analitične zmogljivosti, in sicer za zaposlitev dodatnih, novih analitikov ter tudi prenovo informacijskega sistema, ki bo analitikom omogočal hitrejše reševanje zadev, ter zagotoviti tudi sredstva za prenos nove evropske zakonodaje.

5 ZAKONODAJA IN DRUGE PRAVNE ZADEVE

Delo urada na področju pravnih zadev je v letu 2024 obsegalo:

- pripravo mnenj in stališč v zvezi z izvajanjem ZPPDFT-2 in podzakonskih aktov, izdanih na njegovi podlagi,
- sodelovanje pri pripravi novih predpisov EU na področju preprečevanja in pranja denarja ter pripravo novih predpisov na njihovi podlagi
- vodenje registra ponudnikov storitev virtualnih valut,
- pripravo odločb in odgovorov v zvezi z zahtevami za dostop do informacij javnega značaja v skladu z določbami Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18, 141/22 in 40/25 – ZInfV-1; v nadaljevanju: ZDIJZ),
- pripravo odgovorov in dokumentacije na vprašanja medijev, poslanska vprašanja ter vprašanja in zahteve preiskovalnih komisij Državnega zbora Republike Slovenije,
- sodelovanje pri pripravi in usklajevanju predpisov drugih pristojnih organov,
- tekoče urejanje spletne strani urada v skladu z usmeritvami Ministrstva za javno upravo Republike Slovenije ter Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje,
- pripravo in posodabljanje seznama visoko tveganih držav,
- sodelovanje pri pripravi nacionalne ocene tveganja Republike Slovenije za pranje in financiranje terorizma,
- pripravo in izvedbo izobraževanj za zavezance in nadzorne organe.

5.1 ZAKONODAJA IN POMOČ PRI NJENEM IZVAJANJU

Pomembna naloga urada oziroma Sektorja za pravne zadeve in preventivo je **priprava predlogov predpisov**, povezanih s področjem preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Pri tem kaže poudariti, da gre po eni strani za prenos evropskih direktiv, za katere velja načelo minimalne prilagoditve ob upoštevanju uveljavljenih mednarodnih standardov (tako imenovana priporočila FATF), po drugi strani pa se področje urejanja čedalje bolj širi iz prvotno ozkega delovnega področja finančnih obveščevalnih enot v področje čedalje več sektorjev zavezancev in njihovih nadzornikov. To zahteva pogosto dolgotrajno usklajevanje določb zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma z določbami predpisov, ki urejajo posamezne dejavnosti (na primer bančništvo, notarsko službo in druge), pristojnosti posameznih nadzornih organov (ki delujejo na podlagi različnih postopkovnih zakonov) ali druga področja, ki so tesno povezana z delom urada (na primer področje tajnih podatkov, varstva osebnih podatkov in podobno).

Na področju zakonodaje so v letu 2024 potekale številne aktivnosti, od nadaljevanja sodelovanja pri sprejemanju nove evropske zakonodaje do prvih priprav na prenos teh predpisov v notranji pravni red. Julija 2024 je bil namreč sprejet sveženj novih predpisov na ravni EU.¹²

5.1.1 Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT-2

V letu 2024 je urad pripravil pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem določb ZPPDFT-2 v **68 zadevah**.

¹² Podrobnejše sodelovanje urada pri sprejemanju evropske zakonodaje je opisano v točki 7.1.3.1.

V nekaterih primerih je bilo treba predhodno uskladiti stališče v zvezi z izvajanjem zakona v okviru sodelovanja med nadzornimi organi. Na splošno je prepoznano, da so postavljena vprašanja oziroma zaprosila za pomoč pri izvajanju zakonskih določb čedalje zahtevnejša in kompleksnejša, kar po eni strani zahteva vključevanje več področij v okviru urada, po drugi strani pa to kaže na kakovostni razvoj vsaj v nekaterih skupinah zavezancev pri izvajanju ukrepov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma v okviru njihovih poslovnih procesov.

Vsebinska področja, ki so bila posebej poudarjena pri izdaji mnenj in stališč v zvezi z izvajanjem ZPPDFT-2, so se nanašala na:

- ugotavljanje dejanskega lastnika,
- register ponudnikov virtualnih valut in obveznost vpisa vanj,
- izvajanje ukrepov pregleda stranke,
- ugotavljanje politične izpostavljenosti,
- razlaga pojma državno podjetje,
- uvrstitev posameznih držav na seznam tveganih držav,
- ugotavljanje izvora premoženja,
- obveznosti odvetnikov in notarjev,
- sporočanje sumljivih transakcij,
- usposabljanje zaposlenih pri zavezancu,
- status častnih konzulov.

5.1.2 Register ponudnikov storitev virtualnih valut

V letu 2024 je urad prejel pet zahtev za vpis v register, na podlagi katerih je izdal **tri odločbe o vpisu v register**. Urad ni prejel nobenega obvestila o prenehanju opravljanja navedenih storitev niti ni po uradni dolžnosti uvedel nobenega postopka o spremembi podatkov v registru.

5.2 OBVEŠČANJE JAVNOSTI V MEDIJIH IN NA SPLETNI STRANI URADA

Urad obvešča javnost in komunicira z mediji prek Službe za odnose z javnostmi in protokol Ministrstva za finance Republike Slovenije. V letu 2024 je prejel **16 novinarskih vprašanj** domačih in tujih medijskih hiš (televizijskih postaj, dnevnikov, tednikov in drugih). Ta so se nanašala na različna področja, med drugim na omejitve pri gotovinskem poslovanju, na objavo seznama nakazil v tvegane države, na obveznost sporočanja podatkov uradu in vpis v register dejanskih lastnikov. Novinarji so spraševali tudi o financiranju nevladnih organizacij, razkritju nadzornega organa o izrečenih ukrepih pri zavezancu, o članarinah za članstvo v mednarodnih organizacijah, o številu prejetih prijav sumljivih transakcij v prejšnjem letu, o selitvi urada ter o njegovem delovanju in pristojnostih.

O pomembnih novostih na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma je urad javnost obveščal tudi na svoji spletni strani v rubriki Novice.

5.3 INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA

V skladu s 4. členom ZDIJZ je informacija javnega značaja vsaka informacija, ki izvira z delovnega področja organa in je v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom ali pridobil od drugih oseb.

Na podlagi 5. člena ZDIJZ so informacije javnega značaja prosto dostopne pravnim in fizičnim osebam, pri čemer ima vsak prosilec na svojo zahtevo pravico pridobiti od organa informacijo javnega značaja tako, da jo pridobi na vpogled, ali pa pridobi njen prepis, fotokopijo ali elektronski zapis. Organ lahko v skladu z določbo 26. člena ZDIJZ v celoti ali delno zavrne zahtevo prosilca, če ugotovi, da zahtevani podatek oziroma dokument pomeni izjemo iz 5.a ali 6. člena ZDIJZ, razen če je javni interes glede razkritja informacije močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije.

V skladu s 37. členom ZDIJZ in 27. členom Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16 in 146/22) ima urad do konca januarja tekočega leta dolžnost pripraviti letno poročilo o izvajanju ZDIJZ za prejšnje leto.

Urad v letu 2024 ni prejel **nobene zahteve** za informacijo javnega značaja, prav tako ni nobene obravnaval.

6 INŠPEKCIJA

6.1 INŠPEKCIJSKI POSTOPKI

V uradu je organiziran samostojni sektor Inšpekcija, katerega primarna naloga sta izvajanje inšpekcijskega nadzora in sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi organi, pristojnimi za izvajanje nadzora po ZPPDFT-2 (Banka Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za zavarovalni nadzor, Finančna uprava Republike Slovenije, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Agencija za javni nadzor nad revidiranjem, Odvetniška zbornica Slovenije in Notarska zbornica Slovenije). **Urad ima kot osrednji državni organ za področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma nadzorne pristojnosti nad vsemi zavezanci iz 4. člena ZPPDFT-2**, za posamezne zavezance pa so poleg urada pristojni tudi drugi inšpekcijski organi. V letu 2024 je bil tako nadzor urada usmerjen predvsem na zavezance, za katere drugi inšpekcijski organi niso pristojni ter jih je urad določil v skladu s strateškimi usmeritvami in prednostnimi nalogami Inšpekcije.

V skladu z ZPPDFT-2 (tudi prej po ZPPDFT-1) imajo zavezanci iz finančnega in nefinančnega sektorja posebne zadolžitve pri odkrivanju in preprečevanju pranja denarja. Ti zavezanci morajo v procese izvajanja svojih dejavnosti vključiti predpisane preventivne ukrepe, s katerimi zmanjšajo možnost tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma. Obvezne naloge, ki jih morajo izvajati zavezanci zaradi odkrivanja ter preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, zajemajo:

- izdelavo ocene tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma,
- vzpostavitev politik, kontrol in postopkov za učinkovito ublažitev in obvladovanje tveganj za pranje denarja in financiranje terorizma,
- izvajanje ukrepov za poznavanje stranke, vključno z dejanskim lastništvom (v nadaljevanju: pregled stranke),
- sporočanje predpisanih in zahtevanih podatkov ter predložitve dokumentacije uradu,
- imenovanje pooblaščenca in namestnikov pooblaščenca ter zagotovitev možnosti za njihovo delo,
- zagotovitev rednega strokovnega usposabljanja zaposlenih in zagotovitev redne notranje kontrole nad opravljanjem nalog,
- pripravo seznama indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma,
- zagotovitev varstva in hrambe podatkov ter upravljanje evidenc, predpisanih z zakonom,
- izvajanje politik in postopkov skupine ter ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v lastnih podružnicah in hčerinskih družbah v večinski lasti v državah članicah EU in tretjih državah.

Ker imajo zavezanci pomembno vlogo pri odkrivanju in preprečevanju pranja denarja, je treba njihovo dejavnost skrbno spremljati in nadzorovati ter jih ob tem tudi usposablјati. Ocena tveganja ter dobro poznavanje stranke in njenih namenov sta ključna v sistemu odkrivanja in preprečevanja pranja denarja. Zavezanec s pregledom stranke verodostojno ugotovi in potrdi njeno identiteto ter spozna namen transakcije oziroma predvideno naravo poslovnega razmerja. Zavezanec s predpisanim pregledom stranke zmanjšuje tveganje pri poslovanju s stranko, ki bi njegove storitve skušala izrabiti za pranje denarja ali financiranje terorizma. V okviru pregleda stranke se izvajata tudi ugotavljanje dejanskega lastnika in ugotavljanje politično izpostavljenih oseb. Kadar zavezanec oceni, da je poslovanje stranke povezano s pranjem denarja ali financiranjem terorizma, mora o tem obvestiti urad in izvesti druge predpisane postopke. Zavezanci morajo zagotoviti, da s svojo dejavnostjo ne omogočajo vnosa sredstev, ki izvirajo iz kriminala, v zakoniti finančni sistem, saj ne smejo opravljati transakcij, povezanih s pranjem denarja ali financiranjem terorizma. S skrbnim evidentiranjem vseh transakcij pa zagotovijo

ohranitev dokazov, ki so potrebni pri morebitnem dokazovanju kaznivega dejanja pranja denarja in financiranja terorizma.

V letu 2024 je urad v skladu s sprejetimi strateškimi usmeritvami in prednostnimi nalogami inšpekcijskega nadzora **izvajal okrepljene inšpekcijske nadzore pri zavezancih, ki opravljajo računovodske storitve, storitve davčnega svetovanja ter podjetniške ali fiduciarne storitve**. Ta skupina poklicev spada med zavezanke že od začetka vzpostavitve sistema preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, vendar nadzorne pristojnosti nad njimi dolgo niso bile določene, zaradi česar tudi nadzor nad njimi ni bil zadostno izveden. Za to skupino zavezancev je značilno, da imajo podroben vpogled v poslovanje svojih strank ter imajo s tega vidika pomembno vlogo pri odkrivanju in preprečevanju pranja denarja, vendar se pogosto zaradi neobveščenosti tega ne zavedajo.

Urad je pristojen tudi za **nadzor nad vpisom dejanskih lastnikov poslovnih subjektov v register dejanskih lastnikov**. Kriminalne strukture pri pranju denarja pogosto uporabljajo »družbe nabiralnike« in »slamnate lastnike« ter se na druge načine izogibajo pojavnosti lastnega imena oziroma identitete v lastniški strukturi družbe, vse z namenom prikrivanja izvora s kaznivimi dejanji pridobljenega premoženja in pravega ekonomskega lastnika tega premoženja. Za preprečevanje takega ravnanja je bila sprejeta ureditev, ki določa obveznost vpisa podatkov o dejanskih lastnikih v register dejanskih lastnikov, določeni pa so bili tudi postopki za preverjanje teh podatkov.

V letu 2024 je urad izvedel 278 samostojnih nadzorov po posameznih področjih, in sicer 130 nadzorov v zvezi z dejanskim lastništvom, 148 samostojnih inšpekcijskih nadzorov na terenu glede izpolnjevanja obveznosti po ZPPDFT-2, večinoma pri prej navedenih skupinah zavezancev, ter dva nadzora pri zavezancih iz finančnega sektorja.

6.2 URAD KOT PREKRŠKOVNI ORGAN

ZPPDFT-2 vsebuje podrobno opredeljene kršitve zakona, pri čemer je krog oseb, katerih ravnanja so sankcionirana, natančno določen (kršitve zavezancev, kršitve poslovnih subjektov v zvezi s podatki o dejanskem lastniku, kršitve dejanskih lastnikov, posebne kršitve računovodskih in revizijskih družb ter družb s področja davčnega svetovanja, kršitve odvetnikov in notarjev, kršitve ponudnikov storitev virtualnih valut in podobno). Višina najnižjih glob se je v primerjavi z določbami ZPPDFT-1 nekoliko znižala, in sicer so kršitve ZPPDFT-2 razvrščene po teži prekrška na:

- najtežje (zagrožena globa za pravno osebo je od 6.000 do 120.000 evrov, za odgovorno osebo je od 400 do 4.000 evrov, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, pa je od 1.000 do 40.000 evrov),
- težje (zagrožena globa za pravno osebo je od 3.000 do 60.000 evrov, za odgovorno osebo je od 200 do 2.000 evrov, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, pa je od 500 do 20.000 evrov),
- in lažje kršitve (zagrožena globa za pravno osebo je od 1.500 do 30.000 evrov, za odgovorno osebo je od 100 do 1.000 evrov, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, pa je od 250 do 10.000 evrov).

V skladu z evropsko direktivo so zagrožene sankcije pri najtežjih kršitvah v določenih okoliščinah oziroma za določene skupine zavezancev v ZPPDFT-2 določene še višje. Posebej so izpostavljeni posebej hudi prekrški ali tisti, ki so povzročili izrazito veliko škodo oziroma protipravno pridobljeno premoženjsko korist, ali ki so posebni zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, ali zaradi ponavljanja ali sistematičnosti njegove storitve prekrška. Ob ugotovitvi takih okoliščin je pravna oseba lahko kaznovana z globo do 1.000.000 evrov (samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, pa z globo do 500.000 evrov) ali do dvakratnega zneska premoženjske koristi. Višje globe so določene tudi za odgovorne osebe (do 250.000 evrov).

Če je v teh primerih storilec prekrška pravna oseba, ki je kreditna ali finančna institucija, je zagrožena kazen še višja, in sicer obsega do 5.000.000 evrov ali deset odstotkov skupnega letnega prometa v prejšnjem poslovnem letu, če je ta znesek višji. Dodatna sankcija je poleg izreka globe tudi trajni ali

začasni umik dovoljenja za opravljanje dejavnosti in zoper odgovorno osebo tudi začasna prepoved opravljanja vodstvenih nalog.

Naloge inšpekcijskega nadzora urada opravljajo uradne osebe, inšpektorji za preprečevanje pranja denarja, ki samostojno opravljajo naloge nadzora po ZPPDFT-2, vodijo postopke ter izdajajo odločbe in sklepe v upravnem ter prekrškovnem postopku. Dodatna pooblastila inšpektorjev, poleg tistih, ki izhajajo iz zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, so opredeljena v 159. členu ZPPDFT-2.

Skupno je na podlagi ugotovljenih kršitev urad uvedel **osem prekrškovnih postopkov**.

6.3 ZAZNANE KRŠITVE

V zvezi z registrom dejanskih lastnikov je urad leta 2024 pri poslovnih subjektih opravil, večinoma na podlagi obvestil bank in drugih zavezancev, **130 takih inšpekcijskih nadzorov, pri čemer so bile ugotovljene kršitve v 116 primerih**. Zoper te, razen v treh primerih (ko kršitelji sprva niso sporočili podatkov o dejanskih lastnikih), niso bili uvedeni prekrškovni postopki, saj so bile nepravilnosti, tudi glede na njihovo naravo in prizadevanje zavezancev, da pomanjkljivosti odpravijo, vselej odpravljene z uporabo t. i. mehkih veščin inšpektorjev.

V zvezi z izpolnjevanjem obveznosti zavezancev po ZPPDFT-2 je urad **izvedel 148 inšpekcijskih nadzorov in v približno 90 odstotkih primerov ugotovil vsaj eno kršitev**. Kršitve oziroma pomanjkljivosti so bile najpogostejše zaznane pri izvajanju ukrepov, povezanih s pregledom strank, izobraževanjem zaposlenih in izvajanjem notranje kontrole. Urad je v teh primerih izdal ureditvene odločbe, s katerimi je zavezancem naložil odpravo kršitev v določenem roku.

6.4 DRUGI NADZORNI ORGANI

V skladu z ZPPDFT-2 urad ni edini nadzornik nad izvajanjem določil zakona pri zavezancih, ampak so nadzorniki tudi organi, ki izvajajo t. i. primarni nadzor na podlagi področne zakonodaje posameznih skupin zavezancev. Drugi nadzorni organi so Banka Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za zavarovalni nadzor, Finančna uprava Republike Slovenije, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Agencija za javno revidiranje, Odvetniška zbornica Slovenije in Notarska zbornica Slovenije, ki v skladu s svojimi pooblastili nadzirajo poslovanje in ustrezno izvajanje določil ZPPDFT-2 pri posameznem segmentu zavezancev. Nadzorniki imajo pristojnost, da pri ugotovljenih kršitvah zakonodaje s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma odredijo ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti, pri čemer lahko izvedejo tudi prekrškovni postopek, in morajo o vseh svojih ukrepih s področja ZPPDFT-2 obvestiti urad.

7 MEDNARODNO SODELOVANJE

Pravna podlaga za mednarodno delovanje urada je določena v 114., 115. in 117. členu ZPPDFT-2, ki pooblašča urad, da izmenjuje podatke s tujimi organi, pristojnimi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Poglavje tega zakona, ki se nanaša na mednarodno sodelovanje, tudi določa pogoje, pod katerimi lahko urad začasno ustavi transakcijo na pobudo tujega organa, oziroma mu omogoča, da v okviru svojih nalog preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma pošlje pisno pobudo tujemu organu za ustavitev transakcije ob utemeljenem sumu pranja denarja ali financiranja terorizma.

Urad ima določene pristojnosti tudi na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198 o pranju, odkrivanju, zasegu in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma, ki jo je Slovenija podpisala 28. marca 2007, ratificirala 26. aprila 2010, veljati pa je začela 1. avgusta 2010. Urad je v konvenciji predviden kot osrednji organ, po katerem naj bi šli vsa zaprosila in zahtevki, ki se nanašajo na pranje denarja, odkrivanje, zaseg in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem pranja denarja in financiranjem terorizma.

V nadaljevanju so prikazane aktivnosti urada na področju mednarodnega sodelovanja, in sicer ločeno za področje večstranskega in dvostranskega sodelovanja.

7.1 VEČSTRANSKO SODELOVANJE

V tem delu so navedene aktivnosti urada, ki so se leta 2024 (enako kot v prejšnjih letih) nanašale predvsem na sodelovanje v mednarodni skupini EGMONT, Svetu Evrope in telesih Evropske unije.

7.1.1 Mednarodna skupina EGMONT

V letu 2024 je bilo od 29. januarja do 2. februarja na Malti srečanje delovnih skupin in od 2. do 7. junija v Parizu plenarno zasedanje skupine EGMONT. Poleg tega je bilo 30. septembra in 1. oktobra v Haagu srečanje predstavnikov sorodnih uradov skupine Europe I, v katero spada tudi Slovenija. Vseh navedenih dogodkov so se udeležili tudi predstavniki urada.

Predstojniki finančnih obveščevalnih enot so v letu 2024 razpravljali tudi o evropskem javnem tožilcu kot o zunanjem opazovalcu skupine EGMONT ter ob tem izrazili pripravljenost za prihodnje sodelovanje v boju proti pranju denarja in financiranju terorizma. Odobrili so poročilo o učinkovitih analitičnih orodjih in se strinjali, da bo na voljo opazovalcem skupine EGMONT. Razpravljali so tudi o predlogu finančne obveščevalne enote Katarja o morebitni selitvi pisarne ECOFEL v njihovo državo.

Aktivnosti delovne skupine za tehnično pomoč in izobraževanje so bile v letu 2024 osredotočene na več projektov, ki so se nanašali na pranje denarja prek trgovine (v sodelovanju s FATF) ter opravljanja nematerialnih storitev. Veliko pozornosti je bilo namenjene tudi spletnim prevaram, vlogi »denarnih mul«, navideznim podjetjem in različnim finančnim institucijam, ki se zlorablajo za pranje denarja. Skupina se je ukvarjala tudi z vlogo finančnih obveščevalnih enot v procesih nacionalnih ocen tveganja, s povečanjem njihove učinkovitosti pri izterjavi premoženja nezakonitega izvora, z bojem proti okoljskemu kriminalu in podobno.

Delovna skupina za izmenjavo informacij je med drugim razpravljala o poslovnem načrtu za obdobje 2024–2025, o projektih, povezanih z učinkovitimi analitičnimi IT-orodji, seznanila pa se je tudi z dosežki sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki iz FATF, Svetovne carinske organizacije in Evropske komisije. Poudarjeno je bilo, da se je pri izmenjavi informacij (na primer na družbenih omrežjih) treba izogibati izmenjavi kakršnih koli slik oziroma vsebin, ki bi ogrozile delovanje skupine EGMONT.

Delovna skupina za podporo članstvu in skladnost je razpravljala o zaprosilih za članstvo finančnih obveščevalnih enot Konga, Mozambika in Ekvatorialne Gvineje. Pri ter je ugotovila, da le Mozambik

izpolnjuje merila za članstvo v skupini EGMONT, medtem ko je bilo pri Kongu in Ekvatorialni Gvineji ugotovljenih nekaj pomanjkljivosti, ki jih bo treba čim prej odpraviti. S sprejetjem Mozambika v skupino EGMONT se je število njenih finančnih obveščevalnih enot povečalo na 177. Ta skupina je prav tako odobrila načrt svojih aktivnosti za obdobje 2024–2025.

Delovna skupina za politike in postopke skupine EGMONT je razpravljala o aktivnostih pri teh projektih: Smernice za MOU med finančnimi obveščevalnimi enotami ter organi odkrivanja in pregona; Neodvisnost finančnih obveščevalnih enot – članic skupine EGMONT; Modeli financiranja finančnih obveščevalnih enot.

Regionalna skupina Europe I se je v letu 2024 sestala dvakrat. Sprejela je regionalni načrt za obdobje 2024–2026, ki temelji na strateškem načrtu skupine EGMONT. Ključne aktivnosti regionalne skupine se nanašajo na krepitev učinkovite izmenjave informacij med finančnimi obveščevalnimi enotami, na krepitev sodelovanja s partnerskimi mednarodnimi organizacijami, na razvijanje in promoviranje znanja o novih metodah PPD/FT, dobrih praksah in zahtevah skupine EGMONT ter na krepitev podpore članom skupine in kandidatom za članstvo. Poleg tega je obravnavala vprašanja, povezana z delom finančnih obveščevalnih enot v okviru ustanovitve organa AMLA, s prenosom nove zakonodaje EU in učinkovitostjo izmenjave podatkov med posameznimi finančnimi obveščevalnimi enotami. Izvoljen je bil tudi novi regionalni predstavnik z Malte. Delo je prevzel od svoje nemške kolegice, ki ji je potekel mandat.

7.1.2 Svet Evrope

Delo urada je bilo v letu 2024 večinoma osredotočeno na delovanje odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje učinkovitosti ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL).

7.1.2.1 Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL)

V letu 2024 sta bili 67. in 68. plenarno zasedanje odbora MONEYVAL, njuna vsebina je podrobneje prikazana v nadaljevanju.

Sedeminšestdeseto plenarno zasedanje odbora MONEYVAL je bilo od 20. do 24. maja 2024 v Strasbourgu v Franciji, na njem so po obravnavi sprejeli poročilo petega kroga ocenjevanja Jerseyja, v okviru katerega je tekla razprava predvsem o teh področjih: nacionalni oceni tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma, o zasegu in zaplembi, razmeroma majhnem številu preiskav in sodb za pranje denarja in financiranje terorizma, o uporabi podatkov ali informacij finančne obveščevalne enote Jerseyja v nadaljnjih postopkih pristojnih institucij. Na zasedanju so obravnavali tudi poročila o napredku Madžarske in Gibraltarja, medtem ko so morale Moldavija, Litva in Češka opredeliti svoje aktivnosti v zvezi z odpravo pomanjkljivosti, zaradi katerih so bile uvrščene v strožji postopek odbora MONEYVAL. Na zasedanju je sekretariat MONEYVAL opisal postopek šestega kroga ocenjevanja držav in predvideni vrstni red ocenjevanja.

Oseminšestdeseto plenarno zasedanje je potekalo 2. in 3. decembra 2024 v Strasbourgu, na njem sta bili obravnavani in sprejeti poročili petega kroga ocenjevanja Bosne in Hercegovine (v nadaljevanju: BiH) ter Guernseyja. Pri BiH se je razprava usmerila na ta področja: nacionalno oceno tveganja za PPD/FT, zlorabo pravnih oseb za PPD/FT, omejevalne ukrepe, preprečevanje proliferacije ... Odbor pa je opozoril tudi na državljane BiH, ki so se bojevali na strani Islamske države in so se v zadnjem obdobju začeli vračati z bojišč.

Pri Guernseyju pa so člani odbora razpravljali predvsem o teh področjih: nacionalni oceni tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma, o mednarodnem sodelovanju, nadzoru nad izvajanjem določil področne zakonodaje, o sistemu implementacije in nadzora v zvezi s proliferacijo.

S svojim poročilom o napredku v okviru petega kroga ocenjevanja je navzoče seznanila Slovaška, medtem ko so Hrvaška, Gruzija, Monako, Litva in Češka opisali svoje ukrepe za odpravo pomanjkljivosti, zaradi katerih so bili uvrščeni v strožji postopek odbora MONEYVAL.

Sekretariat MONEYVAL je znova poudaril glavne značilnosti šestega kroga ocenjevanja in navedel aktivnosti v zvezi s svojimi projekti, ki se nanašajo na tipologije, financiranje terorizma, proliferacijo, nadnacionalno oceno tveganja in podobno.

Na izobraževanju v Sloveniji, ki je potekalo na začetku oktobra 2024 in se ga je udeležilo več kot 130 predstavnikov različnih institucij, organov (vključno z nadzorniki) in industrijo, sta predstavnici Sekretariata MONEYVAL prikazali glavni značilnosti šestega kroga ocenjevanja. S tem izobraževanjem je Slovenija vanj tudi formalno vstopila. Pristojne institucije oziroma organi naše države bodo morali izpolniti dva vprašalnika, prvi se nanaša na tehnično (zakonodajno) usklajenost s 40. standardi FATF, drugi pa na učinkovitost sistema PPD/FT. Obisk ocenjevalcev je predviden od 29. septembra do 10. oktobra 2025, poročilo pa naj bi bilo sprejeto na majskem plenarnem zasedanju odbora MONEYVAL v letu 2026.

7.1.2.2 Konvencija Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma

V okviru Sveta Evrope sprejeta Konvencija o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (v nadaljevanju: konvencija SE 198), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2010, je namenjena boju proti pranju denarja in financiranju terorizma. Po njenem temeljnem načelu morajo države podpisnice sprejeti take ukrepe, da se lahko odkrijejo, sledijo, prepoznajo, zamrznejo, zasežejo in odvzamejo predmeti, premoženjska korist ali premoženje nezakonitega izvora, ki se uporablja ali je v celoti ali delno in na kakršen koli način namenjeno za financiranje terorizma, ali premoženjska korist iz tega kaznivega dejanja, in da v ta namen zagotovi sodelovanje v najširšem možnem obsegu. Eno njenih temeljnih načel sta tudi podpora neposrednemu komuniciranju med državami pogodbenicami in njihovimi strokovnimi organi ter dolžnost obveščanja med sodelujočimi organi držav pogodbenic. V Sloveniji je osrednji organ, ki je odgovoren za pošiljanje zaprosil v okviru IV. poglavja (mednarodno sodelovanje) in odgovorov nanje, za izvršitev zaprosil ali njihovo pošiljanje organom, pristojnim za njihovo izvršitev, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja.

V oktobru 2024 je potekala redna 16. konferenca držav pogodbenic konvencije SE 198, na kateri je sodelovala predstavnica urada.

Na konferenci je bila med drugim obravnavana prošnja Kazahstana kot države nečlanice Sveta Evrope za pristop h konvenciji. Večina držav konference je izrazila pozitivno mnenje o zaprosilu Kazahstana, nobena država ni nasprotovala, o čemer bo seznanjen ustrezni odbor. Aktivnosti za ratifikacijo konvencije izvajajo Evropska komisija, Norveška in Lihtenštajn. Obravnavan je bil napredek pri oblikovanju standardov v okviru izdelave dodatnega protokola h konvenciji, ki ga pripravlja Odbor strokovnjakov za odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem. Podrobneje je bilo opisano tudi prenovljeno pojasnilo k 11. členu konvencije, ki obravnava mednarodno povratništvo. Pregled uveljavitve konvencije je bil opravljen za Maroko in Arubo. Predstavniki FATF je opisal spremembe v metodologiji ocenjevanja rezultatov pri IO.2 in IO.8, ki odražajo spremembe v standardih, povezane z odvzemom premoženjske koristi. Slovenija je navedla informacijo, da je Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije ocenilo, da se lahko umakne zadržek pri uveljavitvi četrtega odstavka 3. člena konvencije, kar se bo uresničilo s spremembo zakona o ratifikaciji konvencije. Za prihodnje delo je več delegacij izrazilo podporo podaljšanju uporabe člena o izvajanju horizontalnih pregledov implementacije. Za leto 2025 je v načrtu ocena Jerseyja in otoka Man. Določeno je bilo tudi, da se znanstvenemu strokovnjaku konference Paolo Costanzi iz Italije pridruži Ioannis Andrulakis iz Grčije, ki je bil v prejšnjih dveh mandatih predsednik konference.

7.1.3 Evropska unija

7.1.3.1 Svet Evropske unije in Evropska komisija

V skladu s sprejetim akcijskim načrtom iz maja 2020 je Evropska komisija julija 2021 objavila sveženj štirih zakonodajnih predlogov (sveženj AML) s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma na ravni EU, in sicer:

- **Uredbo o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (AMLR),**
- **Direktivo o mehanizmi, ki jih morajo vzpostaviti države članice za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (AMLD),**
- **Uredbo o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AMLAR),**
- **Uredbo o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev in nekaterih kriptosredstev (prenovitev).**

Predlogi so temeljili na več v prejšnjih letih sprejetih sklepih Sveta EU, na nadnacionalnih ocenah tveganj Evropske komisije, štirih posebnih poročilih Evropske komisije iz julija 2019 in na njenem akcijskem načrtu iz maja 2020. Akcijski načrt temelji na šestih stebrih, novi sveženj pa zajema neposredno tri od teh stebrov. Namen teh predlogov je predvsem poenotiti izvajanje ukrepov zavezancev na območju EU, vzpostaviti novega nadzornika EU in okrepiti sodelovanje med finančnimi obveščevalnimi enotami držav članic EU. Poenotenje pravil EU za področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma se namerava doseči s prenosom delov Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma v neposredno uporabljivo uredbo in s tem vzpostaviti enake konkurenčne pogoje na skupnem trgu ter zagotoviti enako uporabo določb po vsej EU glede usklajevanja pravil za zasebni sektor.

V letu 2024 so potekala sklepna pogajanja v okviru dialogov, junija pa so bili zakonodajni akti objavljeni v Uradnem listu Evropske unije. S tem se je uveljavil dolgo pričakovani sveženj nove zakonodaje na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

Nova uredba AMLR vključuje vse neposredno uporabljive zahteve za zavezance (pregled stranke, določbe v zvezi z ugotavljanjem dejanskih lastnikov, obveznost poročanja in podobno). Nova, že šesta direktiva AMLD se nanaša predvsem na naloge in pristojnosti nadzornih organov in FIU-jev, pravila glede izmenjave informacij, na pristojnosti preverjanja podatkov v registru dejanskih lastnikov in na povezovanje registrov transakcijskih računov.

Pravila za vzpostavitev novega nadzornika za področje preprečevanja pranja denarja na ravni EU, ki bo osrednji del povezanega sistema in bo vključeval tudi nacionalne nadzornike, so določena v posebni uredbi AMLAR. Novi nadzorni organ AMLA bo poleg neposrednega izvajanja nadzorov pri najbolj tveganih zavezancih s področja finančnega sektorja usklajeval in usmerjal delo nacionalnih nadzornih organov. Njegove glavne naloge so vzpostavitev skupnih nadzorniških metodologij, neposredni nadzor najbolj tveganih finančnih institucij ter podpora sodelovanju in skupnim analizam FIU-jev.

Del novega zakonodajnega svežnja je tudi sprememba veljavne Uredbe 2015/847/EU o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev, v kateri so določena pravila o informacijah o plačnikih in prejemnikih plačil, ki spremljajo prenose sredstev. Ta namreč ne vključuje prenosov kriptoinetja, ki pomeni primerljivo tveganje za pranje denarja in financiranje terorizma kakor gotovina in elektronski denar. S tem je zagotovljen tudi prenos revidiranega priporočila 15 standardov FATF v evropski pravni red.

Po uveljavitvi novega zakonodajnega svežnja smo v uradu začeli pripravo predlogov zakonodajnih rešitev, s katerimi bo vsebina svežnja EU prenesena v slovenski pravni red. Poleg tega so v koordinaciji urada potekale aktivnosti z vsemi nadzornimi organi v Sloveniji, z namenom zagotavljanja učinkovitega sodelovanja na nacionalni ravni in v okviru Splošnega odbora novega organa AMLA.

7.1.3.2 Skupina strokovnjakov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma – EGMLTF

Predstavniki urada so se v letu 2024 udeležili treh zasedanj skupine strokovnjakov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (Expert Group on Money Laundering and Terrorist Financing – EGMLTF) pri Evropski komisiji, od tega je eden potekal v živo v Bruslju.

Obpravnavane vsebine zasedanj so se nanašale na:

- zaključevanje pogajanj o novem zakonodajnem svežnju,
- ustanovitev in začetek delovanja organa AMLA,
- načrt izvedbe transpozicijskih delavnic glede na različne roke za prenos posameznih določb zakonodaje EU, vključno s spremembo AMLD5,
- aktivnosti v zvezi s tako imenovano zakonodajo level-2 (RTS in ITS), ki bodo morale biti pravočasno sprejete v skladu z novim svežnjem,
- objavo končnega poročila Evropske komisije o učinkovitosti izvajanja AMLD4,
- objavo konsolidiranega seznama politično izpostavljenih oseb v vseh državah članicah,
- sprejetje predpisanih tehničnih standardov za delovanje zbirke podatkov glede preprečevanja pranja denarja pri EBA,
- pripravljalne aktivnosti za izvedbo naslednje nadnacionalne ocene tveganja na ravni EU,
- informacije o delovanju delovnih skupin za platformo FIU in za nefinančni sektor,
- povezovanje registrov bančnih računov,
- pripravo delovnih skupin FATF in plenarnega zasedanja tako glede obravnave posameznih poročil o ocenjevanju držav in njihove morebitne uvrstitve na seznam okrepljenega spremljanja kakor tudi glede sodelovanja pri projektih in temah FATF (priprave na naslednji krog ocenjevanja, revizija metodologije pri IO.10 ter priporočilih 8, 18 in 23, revizija metodologije v zvezi s področjem odvzema premoženjske koristi pri IO.2 in IO.8 ter priporočilih 4, 30, 31, 38 in 40, revizija smernic za izdelavo nacionalne ocene tveganja, področje finančne izključenosti in tako imenovanega de-riskinga, poročilo o horizontalnem pregledu nefinančnega sektorja, poročilo delovne skupine o virtualnih valutah, projekt o zagotavljanju enotnega razumevanja nadnacionalnih zakonodajnih ukrepov na ravni EU v posameznih ocenjevalnih procesih).

7.1.3.3 Platforma FIU (Financial Intelligence Unit)

V okviru strokovne skupine platforme FIU so bili v letu 2024 izvedeni štirje sestanki (od tega dva v živo) predstavnikov finančnih obveščevalnih enot v organizaciji Evropske komisije, ki so se jih udeležili tudi predstavniki urada. Ključne obravnavane vsebine so se nanašale na izvajanje delovnega načrta platforme FIU za obdobje 2022–2024 in spremljanje delovnih skupin, predvsem z vidika priprave prenovitev funkcionalnosti FIU.net za boljšo podporo analizam in spremljanje aktivnosti v zvezi z ustanovitvijo organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (Anti-money Laundering Authority – AMLA).

V letu 2024 se je nadaljevala priprava nove različice aplikacije FIU.net oziroma njene nadgradnje (next generation FIU.net, ki ponuja različne izboljšave z vidika zmogljivosti, stabilnosti, prilagodljivosti, interoperabilnosti in varnosti):

- **zmogljivost in stabilnost:** nova aplikacija naj bi zagotavlja boljše in hitrejše upravljanje, obdelavo in prenos informacij,
- **prilagodljivost in interoperabilnost:** aplikacija naj bi izboljšala interoperabilnost s sistemi FIU,
- **varnost:** z uvedbo sodobnejših in varnejših načinov povezovanja FIU.net next generation zagotavlja višjo stopnjo IT-varnosti.

Poleg teh izboljšav sta v sistem FIU.net next generation povezani dve novi FIU – Lihtenštajn in Islandija. Mreža se bo tako povečala na 30 FIU (vse FIU EU, FIU Norveške, Islandije in Lihtenštajna) in Europol.

V zvezi z vzpostavitvijo organa AMLA se je skupina seznanila z vprašanji, ki zajemajo upravljanje organa, zaposlovanje, proračun, prostore, informacijsko tehnologijo, ter pričakovanim potekom aktivnosti (časovnim načrtom) na tem področju.

Na posebnih zaprtih sejah, ki so se jih udeležili le predstavniki FIU-jev brez opazovalcev, je bila tudi v letu 2024 ključna tema vloga FIU-jev pri izvajanju omejevalnih ukrepov EU kot odgovora na krizo v Ukrajini.

7.1.3.4 Odbor za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma za povezovanje registrov dejanskih lastnikov – BORIS

Predstavniki urada ter Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) so se v letu 2024 udeležili štirih zasedanj Odbora za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma za povezovanje registrov dejanskih lastnikov (Committee on Prevention of Money Laundering and Terrorist Financing – Interconnection of BO registers – CPMLTF). Sestanki so potekali na daljavo v obliki videokonference in hibridno.

V letu 2024 je bilo 15 držav članic na različnih stopnjah povezave na BORIS – druga različica. V pripravi je bila tudi tretja različica. Evropska komisija, Generalni direktorat DIGIT (DG DIGIT), nas je seznanila z njenimi tehničnimi specifikacijami.

V zvezi z novim zakonodajnim svežnjem AML se je začela razprava za sprejetje dveh ureditvenih uredb, in sicer ureditvene uredbe glede formata podatkov o dejanskih lastnikih ter ureditvene uredbe o legitimnem interesu.

7.2 DVOSTRANSKO SODELOVANJE

V skladu z dozdajšnjo prakso so bili za dvostransko sodelovanje v letu 2024 prav tako značilni številni stiki med uradom in sorodnimi finančnimi obveščevalnimi enotami iz drugih držav z namenom izmenjave podatkov v konkretnih zadevah, kakor je navedeno v nadaljevanju.

7.2.1 Mednarodno sodelovanje na podlagi določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma

Leta 2024 je urad na podlagi 114. člena ZPPDFT-2 poslal 591 zaprosil finančnim obveščevalnim enotam iz 52 držav (26 odstotkov več kot v letu 2023), poleg tega pa na podlagi 115. člena ZPPDFT-2 še 28 spontanij informacij finančnim obveščevalnim enotam iz 18 držav (52 odstotkov manj kot v letu 2023).

Na podlagi 115. člena ZPPDFT-2 je urad v letu 2024 prejel 75 zaprosil iz 28 držav, kar je 17 odstotkov manj kot v letu pred tem. Poleg tega je prejel še 69 spontanij informacij, kar je skoraj enako število kot v letu 2023.

V primerjavi z letom 2023 sta se povečali števili zaprosil tujim finančnim obveščevalnim enotam in poslanih spontanij informacij, medtem ko je bilo prejetih zaprosil manj. Število prejetih spontanij informacij je bilo v medletni primerjavi skoraj enako.

Preglednica 11: Število zaprosil oziroma spontanih informacij, ki jih je urad leta 2024 na podlagi določil ZPPDFT-2 poslal oziroma prejel, po posameznih državah

Zap. št.	Država	Skupno število POSLANIH zaprosil oziroma spontanih informacij v to državo	Skupno število PREJETIH zaprosil oziroma spontanih informacij iz te države
1	ANDORA	1	–
2	ARGENTINA	–	2
	ARMENIJA	1	–
3	AVSTRALIJA	1	–
4	AVSTRIJA	22	5
5	BAHRAJN	–	1
6	BELGIJA	14	4
7	BERMUDSKI OTOKI	–	1
8	BOSNA IN HERCEGOVINA	7	9
9	BOLGARIJA	11	3
10	CIPER	5	–
11	CURAÇAO	2	–
12	ČEŠKA	6	3
13	ČRNA GORA	2	6
14	DANSKA	2	2
15	EGIPT	1	–
16	ESTONIJA	3	1
17	FRANCIJA	19	1
18	GABON	–	1
19	GRČIJA	3	–
20	GRUZIJA	2	–
21	GUERNSEY	–	1
22	HONGKONG	3	–
23	HRVAŠKA	36	4
24	IRSKA	17	–
25	ITALIJA	34	4
26	JUŽNA AFRIKA	2	–
27	KAJMANSKI OTOKI	–	2
28	KANADA	1	–
29	KATAR	–	1
30	KAZAHSTAN	–	1
31	KITAJSKA	1	–
32	KOSOVO	2	–
33	LATVIJA	2	1
34	LIHTENŠTAJN	5	2
35	LITVA	110	7
36	LUKSEMBURG	4	6

37	MADŽARSKA	2	3
38	MALTA	16	18
39	NEMČIJA	69	9
40	NIGERIJA	1	–
41	NIZOZEMSKA	19	1
42	NORVEŠKA	2	–
43	POLJSKA	19	2
44	PORTUGALSKA	10	–
45	ROMUNIJA	4	–
46	SEJŠELI	3	–
47	SEVERNA MAKEDONIJA	2	–
48	SINGAPUR	–	1
49	SIRIJA	–	2
50	SLOVAŠKA	43	24
51	SRBIJA	8	5
52	ŠPANIJA	26	1
53	ŠVEDSKA	2	–
54	ŠVICA	17	–
55	TUNIZIJA	–	2
56	TURČIJA	4	–
57	VELIKA BRITANIJA	38	2
58	UKRAJINA	3	2
59	ZDRUŽENI ARABSKI EMIRATI	4	3
60	ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE	7	2

Kakor je razvidno iz zgornje preglednice, je urad v letu 2024 največ podatkov izmenjal s pristojnimi finančnimi obveščevalnimi enotami iz Litve, Nemčije, Slovaške, Velike Britanije, Hrvaške, Italije, Španije, in od drugod.

7.2.2 Podpisana pisma o izmenjavi podatkov

Sodelovanje s tujimi finančnimi obveščevalnimi enotami se lahko še dodatno nadgradi z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih pisem o izmenjavi podatkov – Memorandum of Understanding – MOU). V nekaterih državah je tovrstno pismo celo pogoj, da se izmenjava informacij s sorodnimi finančnimi obveščevalnimi enotami sploh lahko začne.

Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2024 podpisal že 52 pisem o izmenjavi podatkov.

7.2.3 Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198

Kakor opisano v uvodu tega poglavja, je urad na podlagi Konvencije Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (Konvencija Sveta Evrope št. 198) osrednji organ, odgovoren za pošiljanje zaprosil v okviru njenega IV. poglavja, ki se nanaša na mednarodno sodelovanje.

Ker je tako sodelovanje v kazenskih zadevah v državah članicah EU urejeno enotno na podlagi zakonodaje EU, je število zadev, ki se vodijo na podlagi te konvencije, majhno. V letu 2024 je urad od Specializiranega državnega tožilstva in dveh sodišč prejel tri zaprosila, od tujega organa pa eno zaprosilo, ki je bilo poslano pristojnemu slovenskemu sodišču.

8.1 STROKOVNO USPOSABLJANJE

Na podlagi 87. člena ZPPDFT-2 ter Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov, strokovnem usposabljanju ter upravljanju evidenc pri zavezancih morajo zavezanci zagotavljati redno strokovno usposabljanje v zvezi z odkrivanjem in preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma za vse zaposlene, ki opravljajo naloge po ZPPDFT-2. Pri strokovnem usposabljanju zavezancev na podlagi 125. člena ZPPDFT-2 sodeluje tudi urad. Na tej podlagi so predstavniki urada v letu 2024 izvedli več predavanj na različnih seminarjih in posvetih.

8.1.1 Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji

Predavanja, ki so jih predstavniki urada izvedli v Sloveniji, so bila namenjena predvsem zavezancem po ZPPDFT-2, kot so banke, družbe za upravljanje, davčni svetovalci, računovodje, notarji in podobno. Preventivna dejavnost v obliki izobraževanj je bila namenjena tudi predstavnikom drugih državnih organov, ki sodelujejo pri preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ter ozaveščanju širše javnosti. V letu 2024 je urad začel preventivno dejavnost tudi na nekaterih fakultetah, na katerih je s temo preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma seznanil študente, ki se bodo v okviru svoje nadaljnje kariere srečali tudi s tem področjem.

Leta 2024 so bila izvedena ta izobraževanja:

- aprila sta predstavnika urada izvedla izobraževanje za nepremičninske posrednike o praktičnih zagatah pri izpolnjevanju obveznosti po ZPPDFT-2, sporočanju podatkov uradu in primerih iz prakse,
- maja je predstavnica urada izvedla izobraževanje na Območni obrtno-podjetniški zbornici Logatec, na katerem so se računovodje, zlatarji in drugi lahko seznanili z obveznostmi, ki jih imajo kot zavezanci v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma,
- maja je predstavnica urada izvedla izobraževanje na Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj, na katerem so se računovodje, zlatarji in drugi lahko seznanili z obveznostmi, ki jih imajo kot zavezanci v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma,
- maja je predstavnica sodelovala na davčnih izobraževalnih dnevih in kongresu davčnih svetovalcev v organizaciji Davčno-izobraževalnega inštituta s prispevkom o najpogostejših vprašanjih v zvezi z izvajanjem obveznosti po ZPPDFT-2,
- junija je predstavnica urada izvedla izobraževanje na Območni obrtno-podjetniški zbornici Tolmin, na katerem so se računovodje, zlatarji in drugi lahko seznanili z obveznostmi, ki jih imajo kot zavezanci v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma,
- junija je predstavnica urada izvedla izobraževanje za računovodje in davčne svetovalce v organizaciji Društva računovodskih in finančnih delavcev Celje glede njihovih obveznosti, povezanih s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma ter sporočanja sumljivih transakcij,
- avgusta je urad sodeloval na izobraževanju v organizaciji Slovenske obveščevalno-varnostne službe na temo finančne preiskave in izmenjava izkušenj,
- oktobra sta predstavnika urada na povabilo Ekonomsko-poslovne fakultete Univerze v Mariboru študente seznanila s področjem preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter jim predavala o pooblastilih in nalogah urada,
- oktobra je na povabilo Združenja družb za upravljanje predstavnica urada sodelovala na posvetu ZDU s prispevkom o novi evropski zakonodaji,
- oktobra sta predstavnika urada izvedla izobraževanje za Sekcijo zlatarjev in draguljarjev pri Obrtni zbornici Slovenije glede njihovih obveznosti po ZPPDFT-2,

- oktobra je predstavnica urada izvedla predavanje o dejanskih lastnikih za Javno agencijo za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije,
- oktobra je predstavnik urada sodeloval na okrogli mizi o pravni zaščiti računovodskih servisov v organizaciji Združenja računovodskih servisov,
- novembra je predstavnica urada izvedla izobraževanje za računovodje in davčne svetovalce v organizaciji Zbornice davčnih svetovalcev Slovenije glede novosti na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter izzivov v praksi,
- novembra sta predstavnika urada na povabilo Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru študente seznani s področjem preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter jim opisala konkretne primere prijav sumljivih transakcij,
- novembra je predstavnik urada na povabilo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani študentom predaval o pooblastilih in nalogah urada,
- novembra je predstavnica urada v organizaciji Regionalne gospodarske zbornice Celje izvedla izobraževanje za zavezanke glede njihovih obveznosti po ZPPDFT-2,
- novembra sta predstavnika urada izvedla izobraževanje s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za nove uslužbenke SOVE,
- novembra sta predstavnika urada sodelovala pri specialističnem usposabljanju policistov o odkrivanju in preiskovanju finančne kriminalitete,
- novembra je predstavnica urada na posvetu o poslovanju z nepremičninami izvedla predavanje o najpogostejših kršitvah ZPPDFT-2,
- decembru je Združenje bank Slovenije organiziralo posvet o odkrivanju in preprečevanju pranja denarja, kjer je predstavnica urada predavala o novem svežnju zakonodaje EU,
- v decembru je urad organiziral predstavitev področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za Višjo ekonomsko strokovno šolo iz Celja
- v decembru sta predstavnika urada na povabilo Ekonomske fakultete Ljubljana študentom predstavila področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma in predavala o pooblastilih in nalogah urada,
- v decembru sta predstavnika urada na povabilo Pravne fakultete Maribor študentom predstavila področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma in predavala o pooblastilih in nalogah urada,

9.1 ORGANIZACIJSKO-KADROVSKE ZADEVE

9.1.1 Gibanje in struktura kadrov in njihova izobrazba

V uradu je bilo na dan 31. december 2024 zaposlenih 28 javnih uslužbencev, od tega 17 žensk (61 odstotkov) in 11 moških (39 odstotkov), kar sta dva uslužbenca manj kot na dan 31. december 2023 in pet javnih uslužbencev manj, kakor je za leto 2024 določal Sklep o določitvi enotnega kadrovskega načrta Ministrstva za finance Republike Slovenije. V letu 2024 je bilo sklenjenih šest pogodb o zaposlitvi, delovno razmerje je prenehalo sedmim javnim uslužbencem, en javni uslužbenec pa je bil začasno premeščen na drug organ. Na dan 31. december 2024 so bili v teku trije javni natečaji.

Gibanje števila zaposlenih in izobrazbena sestava uslužbencev urada na dan 31. december 2024 sta razvidna iz preglednice 12.

Preglednica 12: Število zaposlenih po izobrazbi v obdobju 2015–2024

Datum	Število zaposlenih	Raven izobrazbe				
		Doktorat	Magisterij	Univerzitetna/ visoka	Višja	Srednja
31. 12. 2015	16		1	15	0	0
31.12. 2016	19		1	18	0	0
31.12. 2017	23		1	22	0	0
31. 12. 2018	23		1	22	0	0
31. 12. 2019	24		4	21	0	0
31. 12. 2020	28		5	23	0	0
31. 12. 2021	28	1	4	22	0	2
31. 12. 2022	29		6	22	1	0
31. 12. 2023	30		7	22	0	1
31. 12. 2024	28		7	20	0	1

Kakor je razvidno iz zgornje preglednice, je bilo na dan 31. december 2024 v uradu zaposlenih sedem javnih uslužbencev z znanstvenim magisterijem (25 odstotkov), 20 javnih uslužbencev z univerzitetno oziroma visoko strokovno izobrazbo (71,4 odstotka) in en javni uslužbenec s srednjo strokovno izobrazbo (3,6 odstotka).

9.2 FINANČNO-MATERIALNO POSLOVANJE

Urad je imel v finančnem načrtu za leto 2024 načrtovanih 1.550.242 evrov pravic porabe. Po opravljenih prerazporeditvah med letom je veljavni proračun urada znašal 1.750.449 evrov. Od načrtovanih sredstev je bilo za plače in druge izdatke zaposlenih, blago in storitve, plačilo članarine organizacije EGMONT ter manjše investicije porabljenih skupno 1.560.085 evrov, kar je 0,6 odstotka več od sprejetega proračuna oziroma 89,12 odstotka veljavnega proračuna.

Iz preglednice 13 so razvidne višina v proračunu dodeljenih sredstev (sprejeti proračun), višina sredstev po veljavnem proračunu in realizacija odhodkov po posameznih proračunskih postavkah.

Preglednica 13: Stanje proračunskih sredstev urada za leto 2024

Zneski v evrih

Proračunska postavka	Sprejeti proračun	Veljavni proračun	Realizacija proračuna	IND 3/1 (v %)	IND 3/2 (v %)	Struktura porabe (v %)
	1	2	3	3/1	3/2	4
5920 – Plače	1.394.442	1.594.442	1.463.739	104,97	91,80	93,82
4502 – Materialni stroški	124.000	122.200	81.380	65,63	66,60	5,22
2852 – Investicije in investicijsko vzdrževanje	26.000	26.000	7.500	28,85	28,85	0,48
6264 – Plačilo članarine v organizaciji EGMONT	5.800	7.600	7.466	128,72	98,24	0,48
190026 – Investicije – sredstva od prodaje državnega premoženja	0,00	206	0,00	0,00	0,00	0,00
Skupaj	1.550.242	1.750.448	1.560.085	100,63	89,12	100,00

9.3 INFORMATIKA

Informatika urada deluje v sklopu Sektorja za splošne zadeve in informacijsko podporo.

9.3.1 Vzdrževanje IT-sistemov notranjega omrežja

Informacijska podpora je v letu 2024 zagotavljala vzdrževanje informacijskih rešitev notranjega omrežja samostojno ali z zunanjimi pogodbenimi izvajalci. Vzdrževale so se te informacijske rešitve:

- informacijski rešitvi **ISUPPD in ePPD** v sodelovanju s podjetjem A-soft, d. o. o.,
- dokumentni sistem **KRPAN** v sodelovanju s podjetjem Avtenta, d. o. o.

9.3.2 Vzdrževanje podatkovne zbirke in evidenčnega sistema urada

Vse leto so potekale aktivnosti administriranja podatkovne zbirke in za boljše urejanje podatkov zaradi stalno spreminjajočega se obsega sporočanja zavezancev po ZPPDFT-2. Hkrati z aktivnostmi, ki potekajo glede podatkovne zbirke, se izvajajo aktivnosti za vzdrževanje sistema za sporočanje podatkov po komunikacijskem vmesniku. Aktivnosti obsegajo zamenjavo pretečenih certifikatov, preverjanje pravilnosti sporočil in odpravljanje občasnih napak pri sporočanju, pomoč uporabnikom ter nadzorovanje sporočilnega sistema, ki je nameščen na centralni infrastrukturi državnih organov.

9.3.3 Zbiranje, shranjevanje in objava podatkov o gotovinskih transakcijah in nakazilih v tvegane države

V preteklosti se je urad z zavezanci dogovoril, kako mu bodo sporočali podatke o transakcijah. Informacijska podpora je sodelovala pri pripravi podatkovne strukture in določitve načina pošiljanja, usklajenega z zavezanci. Za hrambo podatkov je bila na podlagi dogovorjene podatkovne strukture oblikovana podatkovna zbirka. V letu 2024 so se še dopolnili programski postopki za analizo podatkov v podatkovni zbirki. Prejem, shranjevanje in pregled prejetih podatkov je stalna naloga Sektorja za splošne zadeve in informacijsko podporo. Urad prejema tudi podatke o prenosih gotovine čez državno mejo od FURS, ki so bili ustrezno preneseni po novem komunikacijskem kanalu.

Vzdrževanje BI-orodja je omogočilo hitrejše pridobivanje informacij pri pregledu gotovinskih transakcij.

Za pripravo letnega poročila urada za Vlado Republike Slovenije je bila izvedena podrobna statistična analiza transakcij, ki so jih uradu sporočili zavezanci v letu pred tem. Vse leto se je izvajalo tudi preverjanje pravilnosti zapisov podatkov v podatkovno zbirko.

9.3.4 Administriranje in vzdrževanje notranjih strežnikov urada

Na notranjem omrežju urada se redno spremljajo dnevniške datoteke (.log) in opravljajo servisna dela zaradi programskih napak in strojnih okvar, kadar nastanejo. Tak pregled se je praviloma izvajal tedensko.

9.3.5 Arhiviranje prejetih podatkov

Informacijska podpora zagotavlja sprotno izdelavo in hrambo varnostnih kopij celotnega informacijskega sistema. Arhiviranje poteka večinoma avtomatizirano, tako da se ob zapustitvi seje izvede pripravljena skripta, ki zagotovi, da se vsakodnevni arhiv zapiše na zunanji podatkovni nosilec.

Informacijska podpora zagotavlja redno posodabljanje kriptirnih ključev na kriptografski napravi omrežja FIU.net v sodelovanju s pristojnim administratorjem. Zaradi posodobitve sistema podatkov, prejetih po sporočilnih sistemih ESW in FIU.net, ni treba arhivirati.

Ločeno poteka arhiviranje podatkov na ravni podatkovnih zbirk aplikativnih rešitev (ePPD, INSPIS, Krpan, ISUPPD) ter podatkov o sporočenih gotovinskih transakcijah in nakazilih (podatkovne zbirke), prejetih od zavezancev. Tak način je nujen zato, ker je zakonska obveznost urada, da se podatki hranijo v nespremenjeni obliki, kakor so jih sporočili posamezni zavezanci.

9.3.6 Izobraževanje uporabnikov in namestitev opreme

V letu 2024 je potekalo sodelovanje pri tehnično-informacijski vključitvi novih sodelavcev v delovni proces. Nameščena in konfigurirana je bila vsa potrebna informacijsko-komunikacijska oprema in opravljena seznanitev novih sodelavcev z varnostno politiko urada.

Po potrebi je bilo izvedeno izobraževanje za uporabnike s področja informacijskega sistema.

V okviru SLA z Direktoratom za informatiko pri Ministrstvu za javno upravo Republike Slovenije (MJU) je bila uradu zagotovljena delovna oprema za namizja za nove zaposlene. Enotni kontaktni center (EKC) je uradu zagotavljal podporo pri reševanju zahtev in incidentov. Služba za pomoč uporabnikom je

zagotavljala podporo pri nameščanju in konfiguraciji delovnih postaj na zunanjem delu omrežja informacijskega sistema urada.

9.3.7 Aktivnosti za zagotovitev nemotenega delovanja IT-tehnologije za potrebe dela od doma

Za potrebe dela od doma so bile aktivnosti usmerjene v nemoteno zagotavljanje ustreznih delovnih razmer sodelavcem, ki jim delovni proces omogoča občasno opravljanje dela od doma, ob hkratnem zagotavljanju nemotenega dela pri prejemanju in arhiviranju sporočenih podatkov ter varovanja podatkov. Uporabnikom je bila zagotovljena pomoč, da so lahko nemoteno izvajali videokonferenčne klice in sodelovali pri sestankih po spletu.

10 POVZETEK

Poročilo o delu urada za leto 2024 je devetindvajseto poročilo Vladi Republike Slovenije, nanaša pa se na obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2024. V poročilu so navedeni podatki z vseh temeljnih področij delovanja urada (delo na področju sumljivih transakcij, preventive in nadzora ter mednarodnega sodelovanja), podatki o poslovanju urada na finančnem in kadrovskem področju ter na področju informatike kot tudi nekateri statistični podatki o delovanju drugih državnih organov, ki so prejemniki sporočil, obvestil in informacij urada oziroma urad z njimi sodeluje pri izvajanju predpisov s področja preprečevanja in odkrivanja pranja denarja.

10.1 GOTOVINSKE TRANSAKCIJE, NAKAZILA, POVEZANA S TVEGANIMI DRŽAVAMI, IN PRENOSI GOTOVINE ČEZ MEJO EVROPSKE UNIJE

V letu 2024 je urad prejel podatke o gotovinskih transakcijah nad 15.000 evrov na 44.794 obrazcih. Primerjava podatkov o sporočenih gotovinskih transakcijah z zadnjimi leti kaže na zmanjševanje tako števila kot tudi skupnega zneska transakcij, izvršenih v gotovini. Struktura sporočenih gotovinskih transakcij glede na sektor pošiljatelja ostaja enaka. Največ sporočenih gotovinskih transakcij je urad, tako kot že vsa leta prej, prejel iz bančnega sektorja.

V zvezi s transakcijami, ki so jih družbe z bančnih računov, odprtih v Republiki Sloveniji, izvršile družbam s sedežem v tvegani državi ali na bančne račune, odprte v tvegani državi, so v letu 2024 organizacije uradu sporočile podatke o 56.567 transakcijah (leta 2023: 35.548) v skupnem znesku 7.600.350.811 evrov (preračunano po tečaju na dan 29. december 2024). Skoraj vsa nakazila, povezana s tveganimi državami, so bila izvršena za račune pravnih oseb, pri katerih se kot prejemnik prav tako pojavlja pravna oseba.

V letu 2024 je bilo na slovenskem delu meje Evropske unije skupno prijavljenih 115 prenosov gotovine čez mejo v skupnem znesku 4.935.920,88 evra. Največji del prenosov čez mejo se je nanašal na prenose sredstev za kapitalske naložbe, osebno porabo in nakup ali vzdrževanje nepremičnine.

10.2 SUMLJIVE TRANSAKCIJE

Na področju sumljivih transakcij je urad leta 2024 skupno odprl 1.728 zadev, in sicer na podlagi: 1.708 informacij, ki so se nanašale na sumljive transakcije ali sumljive aktivnosti v povezavi z razlogi za sum pranja denarja, 19 informacij, ki so se nanašale na razloge za sum financiranja terorizma, medtem ko je bila ena zadeva odprta na pobudo tožilstva po ZOPNI. V zvezi z vsemi prijavi so se odprle zadeve in začeli zbirati podatki. Skupno je bilo v uradu v obdobju 1995–2024 odprtih že več kot 12.000 zadev. Med prijavitelji so tudi leta 2024 prevladovala banke (912 prijav oziroma 53 odstotkov vseh). V letu 2024 se je število prijav znova povečalo, in sicer za nekaj manj kot 30 odstotkov. V strukturi vseh prijav se je zelo povečal delež pobud Policije, ki je leta 2022 obsegal 15 odstotkov, leta 2024 pa že skoraj 30 odstotkov.

Urad je leta 2024 končal obravnavo v 1.440 zadevah, kar je za 25 odstotkov več kot v letu pred tem. Od vseh teh zaključenih zadev je bilo v 920 primerih Policiji ali državnemu tožilstvu poslano obvestilo o sumljivih transakcijah zaradi suma pranja denarja ali financiranja terorizma (50 odstotkov več kot leta 2023), v nadaljnjih 242 zadevah pa so bile pristojnim organom poslane informacije zaradi ugotovljenega suma storitve nekaterih drugih kaznivih dejanj, medtem ko v 278 zadevah z analizo ni bil potrjen sum pranja denarja.

Urad je v zadevah, v katerih je obravnaval sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, v letu 2024 ustavil transakcije v breme 54 bančnih računov v Sloveniji in tujini v skupnem znesku 1.467.339 evrov.

10.3 FAZE POSTOPKOV V PREDKAZENSKIH IN KAZENSKIH ZADEVAH ZARADI PRANJA DENARJA

Iz statističnih podatkov, ki jih urad prejema od Policije, državnih tožilstev in sodišč, je razvidno, da je leta 2024 Policija podala 104 nove kazenske ovadbe zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja, poleg tega pa so tožilstva v 31 primerih začela pregon samostojno. Od leta 1995 so se skupno začeli postopki v 1.034 predkazenskih in kazenskih zadevah, povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja.

V zvezi z vsemi temi zadevami je postopek že končan v 525 zadevah, in sicer se je 121 zadev končalo s pravnomočno obsodilno sodbo, v 38 zadevah so bile izrečene oprostilne sodbe, v 244 zadevah se tožilstvo ni odločilo za pregon, v 80 zadevah je tožilec odstopil od pregona ali pa je postopek ustavilo sodišče, šest zadev so sodišča odstopila v reševanje v tujino, v 29 primerih so se postopki združili in v sedmih primerih se je prekalificiralo kaznivo dejanje. V predkazenskem ali kazenskem postopku je še 508 zadev, in sicer se tožilstvo v 223 zadevah še odloča o pregonu, v eni zadevi je pregon odložilo, medtem ko je 285 zadev v različnih fazah obravnave (zahteva za preiskavo, preiskava, obtožnica). Trend povečevanja števila predkazenskih in kazenskih postopkov v zvezi s sumom storitve kaznivega dejanja pranja denarja se je nadaljeval tudi v letu 2024.

Sodišča so do konca leta 2024 izdala 127 pravnomočnih obsodilnih sodb, in sicer zoper 147 domačih fizičnih oseb, 21 tujih fizičnih oseb ter šest domačih pravnih oseb. V sodbah so sodišča izrekla 167 zapornih kazni, od tega 87 pogojnih, pri čemer so bile v osmih primerih izrečene zaporne kazni spremenjene v delo v splošno korist. Povprečna kazen zaporja znaša 18 mesecev, pri čemer je najnižja izrečena kazen zaporja šest mesecev in najvišja pet let. V 28 sodbah so sodišča izrekla odvzem premoženja v skupni vrednosti 3.869.282 evrov in 30.822 ameriških dolarjev, v 57 sodbah so odredila vračilo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, v skupni vrednosti 68.522.075 evrov in izrekla 113 stranskih denarnih kazni v skupni vrednosti 1.825.880 evrov.

V zvezi s sodelovanjem urada pri odkrivanju kaznivih dejanj pranja denarja v obdobju 2012–2024 je bilo ugotovljeno, da še vedno več kot 50 odstotkov predkazenskih in kazenskih postopkov s področja pranja denarja temelji na obvestilih urada. Med temi zadevami se je kar 34 odstotkov zadev s področja pranja denarja začelo samo na podlagi podatkov, ki so jih uradu v obliki prijav sumljivih transakcij poslali zavezanci iz 4. člena ZPPDFT-2, medtem ko je urad v 19 odstotkih primerov začel analizo na podlagi pobud državnih organov. Policija ali tožilstva so v 47 odstotkih zadev preganjala kaznivo dejanje pranja denarja popolnoma samostojno. Navedena struktura jasno kaže, da sporočene sumljive transakcije zavezancev odločilno prispevajo k številu obravnavanih zadev Policije in tožilstva. To dokazuje, da je sistem boja proti pranju denarja z zaznavanjem sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit.

10.4 ZAKONODAJA IN DRUGE PRAVNE ZADEVE

V okviru zakonodaje s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma so v letu 2024 potekale številne aktivnosti.

Leta 2024 je urad pripravil 68 pisnih mnenj oziroma stališč v zvezi z razlago izvajanja posameznih določil ZPPDFT-2 in podzakonskih predpisov. Na splošno je prepoznano, da so postavljena vprašanja oziroma zaprosila za pomoč pri izvajanju zakonskih določb čedalje zahtevnejša in kompleksnejša, kar po eni strani zahteva vključevanje več virov v okviru urada in usklajevanje z drugimi nadzornimi organi, po drugi strani pa je kazalnik kakovostnega razvoja, vsaj v nekaterih skupinah zavezancev, pri izvajanju ukrepov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma v okviru njihovih poslovnih procesov.

Urad je izdal tri odločbe o vpisu v register ponudnikov storitve virtualnih valut.

10.5 INŠPEKCIJA

V skladu s sprejetimi strateškimi usmeritvami in prednostnimi nalogami inšpekcijskega nadzora za leto 2024 je urad načrtoval samostojne inšpekcijske nadzore predvsem pri tistih zavezancih, ki nimajo svojega primarnega nadzornika (računovodske storitve, storitve davčnega svetovanja ter podjetniške ali fiduciarne storitve). V letu 2024 je bilo izvedenih skupno 278 nadzorov, od tega 148 samostojnih inšpekcijskih nadzorov v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti zavezancev po ZPPDFT-2, večinoma pri prej navedenih skupinah zavezancev, ter dva nadzora pri zavezancih iz finančnega sektorja in 130 inšpekcijskih nadzorov v zvezi z obveznostjo vpisa podatkov o dejanskih lastnikih v register dejanskih lastnikov.

V zvezi z izpolnjevanjem obveznosti zavezancev po ZPPDFT-2 je bilo v približno 90 odstotkih primerov ugotovljena najmanj ena kršitev. Kršitve oziroma pomanjkljivosti so bile najpogostejše zaznane pri izvajanju ukrepov, povezanih s pregledom strank, izobraževanjem zaposlenih in izvajanjem notranje kontrole. V zvezi z obveznostjo vpisa podatkov o dejanskih lastnikih v register dejanskih lastnikov so bile ugotovljene kršitve v 116 primerih. Skupno je na podlagi ugotovljenih kršitev urad v letu 2024 uvedel osem prekrškovnih postopkov.

10.6 MEDNARODNO SODELOVANJE

Leta 2024 je urad na podlagi 114. člena ZPPDFT-2 poslal 591 zaprosil finančnim obveščevalnim enotam iz 52 držav (26 odstotkov več kot v letu 2023), poleg tega pa na podlagi 115. člena ZPPDFT-2 še 28 spontanij informacij finančnim obveščevalnim enotam iz 18 držav (52 odstotkov manj).

Na podlagi 115. člena ZPPDFT-2 je urad v letu 2024 prejel 75 zaprosil iz 28 držav, kar je 17 odstotkov manj kot v letu pred tem. Poleg tega je prejel še 69 spontanij informacij, kar je skoraj enako število kot v letu 2023.

V primerjavi z letom 2023 sta se povečali števili zaprosil tujim finančnim obveščevalnim enotam in poslanih spontanij informacij, prejetih zaprosil pa je bilo manj. Število prejetih spontanij informacij je bilo v medletni primerjavi skoraj enako.

Urad je v letu 2024 največ podatkov izmenjal s pristojnimi finančnimi obveščevalnimi enotami iz Litve, Velike Britanije, Nemčije, Hrvaške, Italije, Španije in Slovaške.

Sodelovanje s finančnimi obveščevalnimi enotami se lahko še dodatno nadgradi z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih pisem o izmenjavi podatkov – Memorandum of Understanding – MOU). Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2024 podpisal že 52 pisem o izmenjavi podatkov.

V letu 2024 je urad prejel skupno štiri zaprosila (dve od domačih sodišč, eno od Specializiranega državnega tožilstva in eno od tujega organa) na podlagi pristojnosti, ki jih ima na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198 o pranju, odkrivanju, zasegu in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma, po kateri je urad osrednji organ, po katerem se pošiljajo zaprosila in zahtevki v skladu s to konvencijo.

Sodelovanje v okviru mednarodne skupine finančnih obveščevalnih enot EGMONT je potekalo na plenarnem zasedanju in v okviru regionalne skupine Europe I. Na plenarnem zasedanju je bila izražena podpora za začetek prenove IT-podpore, ki je eden pomembnejših projektov skupine EGMONT. Regionalna skupina je sprejela svoj regionalni načrt za obdobje 2024–2026, ki temelji na strateškem načrtu skupine EGMONT. Poleg tega je obravnavala vprašanja, povezana z delom finančnih obveščevalnih enot v okviru ustanovitve AMLA, s prenosom nove zakonodaje EU in učinkovitostjo izmenjave podatkov med posameznimi finančnimi obveščevalnimi enotami.

Urad je oktobra 2024 v okviru slovenske delegacije zastopal Slovenijo kot državo pogodbenico tako imenovane Varšavske konvencije (Konvencija Sveta Evrope št. 198) na redni konferenci, na kateri so

spremljali izvajanje določb konvencije in napredek pri tem. Posebna pozornost je bila namenjena napredku pri oblikovanju standardov v okviru izdelave dodatnega protokola h konvenciji ter s tem v zvezi spremembam v metodologiji ocenjevanja rezultatov pri IO.2 in IO.8, ki odražajo spremembe v standardih, povezane z odvzemom premoženjske koristi. Podrobneje je bilo opisano tudi prenovljeno pojasnilo k 11. členu konvencije, ki obravnava mednarodno povratništvo. Slovenija je navedla informacijo, da je Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije ocenilo, da se lahko umakne zadržek pri uveljavitvi četrtega odstavka 3. člena konvencije, kar se bo uresničilo s spremembo zakona o ratifikaciji konvencije.

V Evropski uniji je bil leta 2024 poudarek na zaključku pogajanj o svežnju štirih zakonodajnih predlogov (sveženj AML) s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v okviru Sveta EU. Namen teh predlogov je poenotiti izvajanje ukrepov zavezancev na območju EU, vzpostaviti novega nadzornika EU in okrepiti sodelovanje med finančnimi obveščevalnimi enotami držav članic EU. Po njihovi uveljavitvi se urad osredotoča na njihov prenos v slovenski pravni red in na sodelovanje nadzornih organov za čim bolj učinkovito in usklajeno delovanje v Splošnem odboru AMLA.

Sodelovanje v skupinah EGMLTF, platforme FIU in CPMLTF je potekalo ob zavedanju zakonodajnih sprememb, ki so v letu 2024 začele veljati. Politike EU se razvijajo za zagotavljanje integritete enotnega finančnega trga, temu pa so namenjeni različni projekti in zakonodajni predlogi, nekateri tudi že vzpostavljeni z namenom, da jih po vzpostavitvi prevzame novi organ AMLA. Sem spada predvsem razvoj sistema za izmenjavo podatkov FIU.net. Prav tako potekajo aktivnosti za povezovanje nacionalnih registrov dejanskih lastnikov v sistem BORIS.

10.7 PREVENTIVA

Predstavniki urada so v letu 2024 izvedli 23 predavanj na različnih seminarjih in posvetih v Sloveniji. Predavanja so bila izvedena zlasti z namenom izobraževanja zavezancev. Poleg tega so bila predavanja izvedena v okviru sodelovanja z drugimi državnimi organi, ki sodelujejo v boju proti pranju denarja in financiranju terorizma, nekaj pa jih je bilo namenjenih tudi drugi javnosti. Novost so bila predavanja, namenjena študentom, ki so se tako s področjem preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma lahko seznanili že med študijem.

10.8 INFORMATIKA

V letu 2024 je Sektor za splošne zadeve in informacijsko podporo izvajal aktivnosti, ki se večinoma nanašajo na upravljanje evidenčnega sistema urada in administriranje informacijskih rešitev v okviru notranjega omrežja urada. Te aktivnosti so bile operativne, izobraževalne in upravno-strokovno-tehnične.

Za podporo uslužbencem so bile aktivnosti informacijske podpore usmerjene v nemoteno zagotavljanje varnega delovnega okolja sodelavcem, ki so svoje delo občasno opravljali od doma, ob hkratnem zagotavljanju nemotenega dela pri prejemanju in arhiviranju sporočenih podatkov. Sodelavcem je bilo omogočeno, da so lahko nemoteno izvajali videokonferenčne klice in sodelovali pri sestankih po spletu.

10.9 KADROVSKE ZADEVE

Na dan 31. december 2024 je bilo v uradu zaposlenih 28 javnih uslužbencev, kar sta dva uslužbenca manj kot na dan 31. december 2023 in pet javnih uslužbencev manj, kakor je za leto 2024 določal Sklep o določitvi enotnega kadrovskega načrta Ministrstva za finance Republike Slovenije.

10.10 FINANČNO-MATERIALNO POSLOVANJE

Višina proračunskih sredstev, načrtovanih v finančnem načrtu urada, je za leto 2024 znašala 1.550.242 evrov. Od načrtovanih sredstev je bilo za plače in druge izdatke zaposlenih, blago in storitve, plačilo članarine v organizaciji EGMONT ter manjše investicije in investicijsko vzdrževanje porabljenih skupno 1.560.085 evrov oziroma 0,6 odstotka več od načrtovanega.

Številka: 46000-15/2025

Datum: 25. 9. 2025

Mag. Anika Vrabec Božič

direktorica